श्रीगणेशायनमः ॥ ॥ श्रुत्वानुभुवनरत्नांतमुत्तमांगनाविस्मयविकसितास्त्री सास्मितमिदमभाष्यत दयितत्वत्प्रसादा
दद्यमेचरितार्थश्रोत्रवृत्तिः अद्यमेमनसितमोपहः स्तवयादतोज्ञानप्रदीपः पल्लविताभवीं त्वत्पादपरिचर्याफलं अस्य
च त्वत्प्रसादस्यकिमुपकृत्यप्रत्युपकृतवतीभवेयं अभवदीयंहिनैवकिंचित्मत्संबद्धं अथवान्येवास्यापिजनस्यकृचि
त्प्रसुखं अशक्यंहिमदिक्षयाविनासरस्वतीसुखग्रहणोद्वेषणीस्तोदशनच्छदएषत्वंवंचयितुंखनासनासनप्रदोष
भुक्तमुरस्थलंचेदमालिंगयितुमितिप्रियोरसिप्रादुर्भवनभस्यपास्तीर्णगुरुपयोधरमंडलाभोगकंदलीसकुलमिवरू
ढरागरूषितंचक्षुरुन्मुसयंतीवर्हिवर्हावलीविडंबिनाकुसुमचंद्रकसारेणमधुकरव्याकुलेनकेशकलापेनस्फुरत्फणिफि
केसरकरालकदंबकुड्मलमिवधरमणिमधीरमाचुंबंत तदारंभस्फुरितयाचरागवत्या भूयोव्यावर्तातिमात्रचित्रोपचा
रशीकरोरतिप्रबंधः सुरतखेदप्रसुप्तयोस्तयोः स्वमेविशगुणनिगणितचलरणोजरकश्चिज्जालपादः प्रत्यदृश्यतप्र
त्यबुध्येतांचोभौ अथराजकुमारस्यकमलमृदुशाखिकिरणरज्जुदामनिगृहीतमिवरजतशृंखलोपगूढंचरणयुगल
मासीत् उपलभ्येवकिंकिमित्यतिपरित्रासविह्वलामुक्तकंठमतिकरुणमाचक्रंदराजकन्यकायेनतस्कलमेवकन्थांनपु
रभग्निपरीतमिव पिशाचोपहृतमिववेपमानमनिरूप्यमाणतदात्वायतिविभागमगण्यमानरहस्यरक्षासमयमव
नितलविप्रविध्यमानगात्रमाक्रंदविदीर्यमाणकंठमश्रुस्रोतावगुंठितकपोलतलमाकुलीबभूवतुमुलेचतस्मिन्भय
वितप्रवेशाः किंकिमिदमितिसहसोपसृत्यविविश्रुतवैशिकपुरुषाः ददृशुश्चतदवस्थंराजकुमारंतदनुभा
वनिरूढनियहेछास्सुसद्यएवंचंडवर्मणेनिवेदयामासुस्तोपिकोपादागत्यनिर्दहंनिवदहनगर्भयादृशानिशाम्यो
त्पन्नप्रत्यभिज्ञः कथमएवैषमदनुज्ञमरणनिमित्तभूतायाः पापायाबालचंद्रिकायाः परस्त्युत्यभिनिवित्तदर्पस्य
वैदेशिकवणिक्सुतस्यपुण्योद्भवस्यमित्ररूपमंत्रः कलाभिमानीनैकविधविप्रलंभोपायपाटवार्जितमूढपौरज
नमिथ्याध्यारोपितवितथदेवतानुभावः कपटधर्मकंचुकोनिगूढपापशीलश्चपलोब्राह्मणपवकथमिवैनम

रक्तमादृशेष्वपि पुरुषसिंहेषु सावमानापेयमवंतिसुंदरीपश्यतु पतिमद्यैव शूलावतंसितमियमनार्यशीलाकुलपांसनीतिनिर्भर्त्सयन्भीलयाभ्रुकुटिदूषितललाटः कालइवकाललोहदंडकर्कोनबाहुदंडेन बलवद्बलंध्यहस्तांबुडोरेखांबुजरथांगलांछनेराजपुत्रंसरभसमाचकर्ष सतुस्वभावधीरः सर्वंसोरुषातिरेकभूमिः सहिष्णुतैकप्रतिक्रियांदेवीमेवतामापदमवधार्यस्मरतस्याहंसगामिनिसहकथायाः सहस्ववासुमासद्वयमितिप्राणपरित्यागराजिनीं प्राणसमांसमाश्वास्यारिबध्यतामयासीत् अथविदितवार्तावार्तोमहादेवीमालवेंद्रभ्रजामातरमाकारपक्षयातिनाधात्मत्यागोपन्यासेनारिणानिद्योस्यमानंररक्षतुः नशेकतुश्चंतमप्रभुत्वादुत्तारयितुमापदः सकिलचंडशीलः चंडवर्मासर्वमिदमुदंतजातंराजराजगिरौतपस्यतेर्थसाराय संदिश्यसर्वमेवपुष्पोद्भवकटुबकंसर्वस्वहरणपूर्वकंसयएवबंधनेक्षिप्तात्मत्वाच्चदेवंराजवाहनंराजकेसरिकिशोरकमिवदातुंपरजनिरुद्धंमृद्भजातंसीनचूडामणिप्रभाविक्षिप्तकांतिपाशादिरेवदंतदहरेवावधूतदुहितप्रार्थनस्यांगराजस्योद्धरणायोनभियास्यन्नभ्यधिश्वासान्निनायारुरोधचबलभरदत्तकंपश्चंपांचंपेश्वरोपिसिंहवर्मासिंहइवासह्यविक्रमः प्राकारभेदयिलामहताबलसमुदायेननिर्गत्यप्रहितहतभ्रातृहतानिसहाय्यदानायापततांधरापतिनामविकारकालभाविन्यपिसन्निधावदत्तापेक्षः साक्षादिवबलेपोवयुष्मानमक्षभाषरीतःप्रविबलंप्रतिजग्राह जगृहेचमहतिसापरायेप्रक्षीणसकलबलमंडलःप्रचंडप्रहरणशतभिन्नवर्मासिंहवर्माकरिणः करिणमचमुत्पातिमानुषप्राणबलेनचंडवर्मणासचतद्धितार्यबालिकायामबलात्तसंभाव्यातायामतिमात्राभिलाषप्राणेरनंनव्यमूजुडान् अपित्वतीनयदपनीताशेषशल्यमकल्यसंधावंधनगृहं अजीगणचगणकसंख्येयदेवक्षणावसानेविवाहनीयाराजदुहितेति श्रुतकौतुकमंगलेचनस्मिन्नकपिंगाचलात्प्रतिनिवर्त्येणजंघानामजंघाकरिकःप्रभवतादर्पसारस्यप्रतिसंदेशमावेदयत् अपिमूदकिमस्मिकन्यापुरद्वेपिकश्चिद्रूपासरःस्थवीरःसराजाजरावलुप्तमानापमानचिंतोदुश्चरितदुर्विपक्षपातीयदेवकिंचित्पल्वलपतित्वयापिकिंनदनुमतंस्थानंयं अविलंबित

मेवतस्यकामोन्मत्तस्यचित्रवधवार्ताप्रेषणेनश्रवणात्सखेस्माकंविधेयः साचदुष्टकन्यारसहानुजेनकार्त्तिसारेणनिगलितचरणाचारकेनिरुद्धेति तच्चाकर्ण्यमातरेवराजभवनद्वारेसदुरात्माकुमारीपुरदूषकःसन्निधायवित्तयश्चंडपोतश्चमातंगपतिरुचितकृत्यनोपपन्नस्तंचैवसमुपस्थापनीयःकृतविवाहकृत्यश्चोत्थायाहमेवतमनार्यशीलंतस्यहरिनःकृत्वाक्रीडनकंतदभिरुदण्वगत्वाशत्रुसहायकायप्रत्यासीदतोराजन्यकस्यसकोशवाहनस्यापग्रहंकरिष्यामीतिपार्श्वचरानवेक्षांचक्रे नित्येचासावन्येद्युरुन्निद्रत्येवोषोरागेराजपुत्रोराजांगणंरक्षीभिः उपतस्थौचक्षरितगंडश्चंडपोतः क्षणेतस्मिन्मुंचेतस्मिंद्विपयुगलांजनभृंखलयासाचेनंचंद्रलेखाछविः काचिदप्युगभृत्वाग्रदक्षिणीकृत्यप्रांजलिर्व्यजिज्ञपत्देवदीयनामनुग्रहाद्देवचित्तं अहमस्मिसामरस्मिसंभवासुरमंजरीनामसुंदरीतस्यामनभसिपरिपतन्मलिनलुब्धमुग्धकलहंसानुचहुवदनायारुन्निवारणकरक्षोभवेगलितहारयष्टिर्यदृच्छयानुहेमवतेसरसिमंदोदकेमग्नोन्मग्नस्यमहर्षेर्मार्कंडेयस्यमरुकेमणिकिरणगुणितपलितमपनतत् पतितश्चकोपिकोपितेनतेनशापःपापेभजलोहजातिमजातचेतन्यासतीतिसपुनः प्रसाद्यमानस्तत्पादपद्महृदयस्यहिमासमावंसंधानतामेत्यनिस्मरणीयामिमामापदमपरिक्षीणशक्तित्वंचेंद्रियाणामकल्पयत् अनल्पेनपाप्मनान्यशृंखलीभूतांमायादायेक्ष्वाकुस्थराजोवगवतः पौत्रोपुत्रोमानसवेगस्यवीरशेखरोनामविद्याधरः शंकरगिरेसमध्यगमत् ॥ आत्मसात्कृताचतेनाहमासं॥
अथासोपितृप्रयुक्तवैरेवर्तमानेविद्याधरचक्रवर्तिरिवत्सराजवंशद्रुनिनरवाहनदत्तोविरसाशयस्तदपकारक्षमोयमितितपस्यतादर्प्पसारेणसमरकृत्यतप्रतिस्मृतंतन्मेरवसुरवंतिसुंदर्याः प्रदानंअन्यदानुविय तिव्यवहीयमानचंद्रिकेमनोरथप्रियतमामवंतिसुंदरीदिदृक्षुरवश्यंद्वियसतिद्रमंदिरयुतिकुमारीपुरमुपासरत् अंतरितश्चतिरस्करिण्याविद्ययातांतदात्वदंकपार्श्वयांसुरतखेदतांतगात्रींत्रिभुवनसर्गयात्रासंहारसंश्रयाभिः कथाभिः अमृतस्यंदिनीभिः प्रत्यानीयमानरागपूरान्यरूपयत् सतुप्रकुपितोपित्वदनुभावप्रतिबद्धनियंत्रांतराध्यव

Digitized with financial assistance from the Government of Maharashtra on 11 June, 2017

मायः समालिंग्योत्तरेतरमत्यंतसुखसुप्तयोर्देवदत्तोत्साहः पांडुरोहशृंखलात्मनामयापादपद्मयोर्युगलं सबाष्पगल
यित्वा सरोषरभसमपासरत् अवसितश्चममाद्यशायः तच्चमासहयंतवचपारतंत्र्यं प्रसीदइदानींकिंकरवाणीतिभण
पतीं वार्तयानयामत्राणसमांसमाश्वासयेत्यादिश्य विससर्जतस्मिन्नेवक्षणहतोहतश्चंडवर्मासिंहवर्मदुहितुरंबा
लिकायाः पाणस्पर्शरागप्रसारितेबाहुदंडएवबलवद्बलव्यसरभसमारूढ्य कनापिदुष्करकर्मकारिणातस्करेणक
नेवनरवरप्रहारेणराजमंदिरोद्देशंचशवशतमयमायादन्नचकितगतिरसोवहतीतिवाचः समुभवत् श्रुत्वा
चैतत्तमेवमत्तहस्तिनमुद्दामधोरणमभिरुह्यरंहसापरेणराजवाहनोराजभवनमभ्यवर्तत ततस्तंवेरमरयावधूत
पित्तदत्तवर्त्मानंप्रविश्यवेश्मतरमदभाभिनिर्घोषणस्वरेणकःसमहापुरुषायेनेदंमानुष्यमात्रदुःकरंमहत्कर्मानु
ष्ठितमागच्छतुमत्तहस्तिनमारोहतु अभयमवतस्यमदुपकंठवर्तिनोदेवदानवेः सहापिविगृह्यहनस्येत्या
दीत् ॥ निशम्यैवंसः पुमानुपोदहर्षेनिर्गत्यकृतांजलिरकम्यसंज्ञाकुंचितकुंजरेंद्रगात्रमसक्तमध्यक्षत् आरो
हंतमेवैनंनिवृत्तहर्षेःफुल्लदृष्टिरयंप्रियसखोयमहारवर्मेतिपश्चात्तिर्यीदतोस्यबाहुदंडयुगलमुभयभुजमूलप
र्यंतमेवावलंब्यस्वमंगलमालिंगयामासस्वयंचपृष्टतोबलिताभ्यांभुजाभ्यांपर्यविष्टतत्क्षणोपसंहृतालिंगनव्य
तिकरश्चापहारवर्माचापचक्रकणयकर्पणप्रासपट्टिशमुशलतोमरादिप्रहरणजातमुपयुंजानोबलाबलिप्तानूप्र
तिबलवीरानूबहुप्रकारयोधिधनःपरिक्षिपतःक्षितौविचिक्षेपक्षणेनचाद्राक्षीत्तदपिसैन्यमन्येनसमंततोभि
धावताल्पवनिकायेनपरिक्षिप्तं अनंतरेचकश्चित्कर्णिकारगौरः करविंदसर्वस्वंकुंतलः कमलकोमलपरिणाहः
कर्णचुंबिदुग्धबलस्निग्धलोचनः कटितटविश्रांतरत्ननखरपट्टनिवसनः ऋजुरुजादरस्थूलरुतहस्ततयारिपुकुलमिषुवर्ष
णाभिपात्यपादांगुष्ठनिष्पीडितघर्षकर्णमूलेनभ्रजविनागजेंद्रेणसंनिरुध्यपृथिवीदेशंप्रत्यपादयमवसरोराजवाहनइतिरुतो
जलिः अणम्यामहारवर्माणिनिविष्टदृष्टिराचष्टसखेत्वदादिष्टेनमार्गणसन्निपातितमेतंगराजसाहाय्यदानायोपस्थि

DR. BHAU DAJI MEMORIAL

तंराजकमरिवलंबवहतविध्वस्तस्त्रीलावहार्यशस्त्रंवर्ततेकिमन्यत्कृत्यमितिहस्तव्याजहारापहारवर्मादेवद
त्तिदानेनानुगृह्यतामयतामास्तांकरः सोयमध्यहमित्रमुनारूपेणधनमित्रंख्यापयांचक्रेतिवामतव्यः सखायं
निर्गमय्यबंधनादंगराजमपवर्जितंचकोशवाहनमकीर्त्यास्मद्धेणामुनाराजकन्यकेनसहेकांतेसुखोपवि
ष्टमिहैवमुपतिष्ठतुयदिनदोषइतिदेवोपतेयथारोचतइतितमाभाष्यतन्निर्दिष्टेनमार्गेणगत्वानगराद्बहिरतिमहा
तोरोहिणद्रुमस्यकस्यचित्क्षौमावदातसैकतेगंगातरंगपवनपीतशीतलेतलेद्विरदाद्ववतारप्रथमसमवतीर्णेन
वापहारवर्मणास्वहस्तसत्वरसमीकृतमातंगइवभागीरथीपुलिनमंडलेसुकाशीभर्तुःकामपालेनचपंचेंद्र
रणसिंहवर्मणासहागत्यधनमित्रःप्रणिपपात॥देवोपिहर्षाद्बिंदुमभ्युत्थितःकथंसमस्तएवमित्रगणःसमा
गतःकानामायभ्युदयइतिकृतयथोपचारानुत्पीडिततरंपरिरेभे॥काशीपतिमेथिलांगराजांश्चसुहृन्नि
वेदितानपितृवदपश्यत्॥तेश्वहर्षनिर्भरतरंरभसोपरूढःपरमभिननंद॥ततःप्रवृत्तप्रियसंकथासुप्रि
यवयस्यगणानुयुक्तःस्वस्यचसोमदत्तपुष्पोद्भवयोश्चानुचरपिचरितंसुहृदामपिश्रोतंश्रोतुंकृतप्रस्तावस्तावदु
क्तावन्वयुक्त॥तेषुप्रथमंप्राहस्मकिलापहारवर्मा॥ इतिश्रीदंडिकृतेदशकुमारचरितेमहाकाव्येप्रथमउच्छ्वा
सः १ देवत्वयितदावतीर्णेद्विजोपकारायासुरविवरंप्रदक्षिणप्रस्थितेचमित्रगणेहमपिमहीमटन्गंगे पु
गंगातटेबर्हिश्चंपायाःकश्चिदसितपःप्रभावोत्पन्नदिव्यचक्षुर्मरीचिर्नाममहर्षिरितिकुतश्चित्संलपतोजन
समाजादुपलभ्यामुनोवुभुत्सुस्तद्वृत्तिंतमुद्देशमगमं॥न्यग्रोधमंचतस्मिन्नाश्रमैकदेशेचिरंतपोनिधेस्तस्य छायायां
कमप्युद्विग्नवर्णंतापसंअमुनाचातिथिवदुपचरितःक्षणंविश्रांतःकासोभगवन्मरीचिरुत्साहमुपलिप्सुःप्रसं
गप्रोषितस्यसुहृद्योगतिपार्श्वस्थज्ञानविभवोहिसमहर्षिर्मर्त्यांविभुनइत्यादिष्टंअथासरयुष्णमायतंनिःश्व
स्यासंशत्॥आसीन्नादेशोमुनिरस्मिन्नाश्रमे॥तमेकदाकामंजरीनामायुषुर्यांचतंसंस्थानीयावारयुवतिर

श्रुविंदुतारकिंतपयोधरासर्पनिर्वेधदर्भाभ्युपेत्यकीर्णशिखंडासीर्णभूमिरभ्यवरिष्ट तस्मिन्नवसरेणमातृप्रमुखस्त दात्तवर्गसानुक्रोशमनुप्रधावितस्तत्रैवावनिपातमपतत् सकिलरूपानुरंजनमार्द्रपाणिराप्रोथाप्यार्थिकारणं तांगणिकामपृच्छत् सानुसविषादेवसाव्रीडंवसगौरवेवाब्रवीत् भगवन्नेहिकस्यस्करस्यभाजनमयंजनः आमुष्मिकायश्चायसीयायात्तीभ्युपपत्तिचित्तयोर्भगवत्पादयोर्मूलं शरणमभिप्रपन्नइति तस्यासुजनन्युरंजलिंपलितशारशिखंडवंधस्पृष्टमुक्तभूभिरभ्यभाषत अस्यामेदोषमेवावोत्सीविज्ञापयति दोषश्चयमम स्वाधिकारानुष्ठापनंगणिकामात्रुधिकारः यद्दुहितर्जन्मनःप्रभृत्यंगक्रियातज्ञोवत्सवर्णमधास्यद्दुर्जनदोषाद्धातुसाम्यकृतामित्यनाहारेणशरीरशोषणं आपंचमाद्दर्षात्पितुरध्यनतिदर्शनं जन्मादिनेषुपुण्यदिनेषुचोत्सवावस्थेमंगलविधिः अध्यापनमनंगक्रियानांसांगनानृत्यगीतवाद्यचित्रास्वाद्यगंधपुष्पकलासुलिपिज्ञानवचनकौशलादिषुचसम्यग्विनयनं शब्दहेतुसमयविद्यासुवार्तामात्रावबोधनं आजीवज्ञानक्रीडाकौशल्यजीवनिर्जीवासुधृतकलास्वभ्यंतरीकरणंअभ्यंतरकलासवेचासिकजनात्प्रयत्नेनप्रयोगग्रहणंयात्रोत्सवादिष्वादरःप्रसाधितायाः स्फीतपरिवहायाःप्रकाशनं प्रसंगवत्यांसंगीतादिक्रियायांपूर्वमगृहीतेर्थेत्यवाग्भिःसिद्धिलंभनं दिग्मुखेद्युत्तरक्षित्यविचर्केयशः प्रख्यापनं कार्तांतिकाभिर्दिक्कल्याणलक्षणोद्घोषणंपीठमर्दविटविदूषकैभिक्षुक्यादिभिश्चनागरिकपुरुषसमवायेपुरुषशीलशिल्पसौंदर्यमाकर्यप्रभावना युवजनमनोरथलक्ष्भूतायाःप्रभूतमेनश्रुकूनावरस्थापनं स्वतारागंधायतद्भावदर्शनोन्मादितायवाजातिरूपवयोर्थशक्तिशौचत्यागदाक्षिण्यशिष्यशिल्पशीलमाधुर्योपपन्नायस्वतंत्रायप्रदानं अधिकगुणायास्वतंत्रायप्राज्ञातमायात्मनापिचद्व्यपदेशेनार्यणं अस्वतंत्रेणवागांधर्वसमागमेनतद्गुरुभ्यः शुल्कोपहारणं आत्मभेर्थस्यकामस्वीकृतस्वामिन्याधिकरणोवासाधनंरक्षतरस्यहिदुहित्रेकचारिणीव्रतानुशापनं नित्यनैमित्तिकप्रीतिदायकृतयाहुतशिष्टानांगम्यध

नानाचित्ररूपायैरुपहरणंअदृष्टालब्धप्रायेणविगृह्यासन्नप्रतिहस्तिप्रोत्साहनेचलुब्धस्यरागिणस्त्यागशक्तिसंधुक्षणं असारस्यवाक्षांतक्षणेलोकोपक्रोशनेदुर्हितृनिरोधनेक्रीडोत्पादनेरन्याभियोगेरवभोगेश्वाधवाहनंअर्थदूरनर्थप्रतिपत्तिभिश्चानिर्वेरनुबंधार्थानर्थसंशयाविषायभूयोभूयसंयोगनमिति गणिकायाश्चयस्यप्रतिसज्जतेवनसंगः सतामपिप्रीतोनमातुर्मातृकायावाशासनातिथतिः एवंस्थितेनयाप्रजापतिविहितंस्वधर्मंमुल्लुप्यक्वचिदागंतुकेरूपमात्रधनेविषयनिस्पृहेनेंद्रियेणरममाणायामासमात्रमत्यवाहिगम्यजनश्चभूयानर्थयोग्यः प्रत्याचक्षाणयानयाप्रकोपितः स्वकुटुंबकंचावसादितंएषाकुमतिर्नकृत्याणीतिवारयंत्यामपिवचनवासायकोपात्प्रस्थिता साचेदियमहार्यनिश्चयासर्वएवजनोचेद्यानन्यगतिरनशनेनसंस्थास्यतइतिअरोदीत अथासोवारयुवतिः तेनतापसेन भद्रेननुदुःखाकरोयंवनवासः तस्यफलमपवर्गः स्वर्गोवाप्रथमस्यतयोः प्रकृष्टज्ञानसाध्यः प्रायोदुःसंपादएवद्वितीयस्तु सर्वस्यैवसुलभः कुलधर्मानुशायिनः तदशक्त्यारंभादुपरम्यमानुर्मतेवर्त स्वेतिसानुकंपमभिहितायदिदुहभगवत्पादमूलंनशरणंशरणमसुमत्कृपणायाहिरण्यरेतादेवएवत्युदमानायत मनुमुनिरनुविमृश्यगणिकामातरमवदत् संप्रतिगच्छगृहान्यतीक्ष्णकानिविद्धिनानियावदियंसुकुमारीसुखोपभोगसमुचितासंत्यरण्य वासेनोद्विजिताभूयोभूयश्चास्माभिर्विबोध्यमानंप्रकृतावेवस्थास्यतीतितथेतिप्रतिज्ञातेस्वजनेसागणिकातमृषिमलघुभक्तिः नात्याहृतशरीरसंस्कारधौतद्रुमवासिनीवनतरूपातकालवाक्पूरणेदेवतार्चनकुसुमोच्चयावचयप्रयोगेनकविकल्पोपहारकर्मभिः कामशासनार्थंचगंधमाल्यधूपदीपनृत्यगीतवाद्यादिभिः क्रियाभिरेकांतेचक्रियगसंबंधिनीभिः कथाभिरात्मोध्यात्मयादृश्चानुकूलैरन्यैश्चसर्वकालेनान्वरंजयत्यैत् एकदातुरहसिरक्तंतमुपलभ्यमृदुरयत्सुलोकायत्सहधर्मेणार्थकामावर्णिगणयतीतिकिंचिदस्मयनः कथयवासुकेनाशेनार्थकामातिशायीधर्मस्तवाभिप्रेतइतिप्रेरितामरीचिनालज्जमाना

मंदंमंदंमुपसारयन्ताभिधानुं इतः कलिः जनाद्भगवतः स्त्रिवर्गविलाक्षणज्ञानं अथयेतदपिप्रकारांतरंदासजनानुग्रहस्यः भवतुश्रूयतांननुधर्मादितेर्थ कामयोरनुत्पत्तिरेव तदनपेक्षणंसद्भोनिवृत्तिः सुखप्रवृत्तिहेतुः आत्मनः समाधानमात्रसाध्यश्चसोर्थकामबह्वायसाधनेषुनानायतने तत्सदर्शनोपबृंहितश्चयथाकथंचिदध्यनुष्ठीयमानाभ्यानार्थकरमाभ्योधयते आधितापिचात्यायासयतिसमाहितस्तदपिदायंनिर्हृत्यश्रेयसेध्यनन्यायकल्पते तथाहि पितामहस्यतिलोचनामाभिलाषः भगवानीपतेमुनिपत्नीसहस्रदूषणंपद्मनाभस्यषोडशसहस्रांतःपुरविहारः प्रजापतेःस्वदुहितरिप्रणयप्रवृत्तिः शचीपतेरहल्याजारता शशांकस्यगुरुतल्पगमनं अंशुमालिनोवडवालंघनं अनिलस्यकेसरिकलत्रातिक्रमः बृहस्पतेरुतथ्यभार्याभिसरणं पराशरस्यदासकन्यादूषणं पाराशर्यस्यभ्रातृदारसंगतिः अत्रेर्मृगीसमागतिः अमराणांचनेषु सुरकार्येषुसुरविप्रलभनानि ज्ञानबलान्नधर्मपीडामावहंति धर्मपिबचमनसिनभस्सीनजातु क्वचिदनुषज्यते तन्मन्योनार्थ कामोधर्मस्य शततभीमपिकलां स्पृशतइतिश्रुतेनदृष्टिरुदीर्णं रागरक्तिरस्यधात् अथविलासिनीसाधुपश्चसिनधर्मस्त्वदर्शिनांविषयाग्रभोगनोपरोधतइतिकिंतुजन्मनः प्रभृत्यर्थकामवार्तानभिज्ञानवयं तयोश्चेमोकिंरूपोकिंपरिवारोकिंफलोचेति सात्ववादीत् अर्थस्तावदर्जनबहुनरक्षणात्मकः कृषिपाशुपाल्यवाणिज्यसंधिविग्रहादिपरिवारस्तीर्थप्रतिपादनफलश्चेति कामस्तुविषयाभिषिक्तचेतसोः स्त्रीपुंसोर्निरतिशयः स्पर्शसुखविशेषः परिवारस्तस्ययावदिरहस्यमुज्वलंच फलंपुनः परमाह्लादनं परस्परविमर्दजन्मस्मर्यमाणमधुरमुदीरिताभिमानमनुत्तमंसुखमपरोक्षमेवतस्यैवरतविशिष्टस्थानवर्तिनः कायानितपांसि महांतिदानानि दारुणानियुद्धानि भीमानिसमुद्रलंघनानिदीप्तानलाः समाचरंतीतिनिश्चयेतन्नियतिबलान्नुत्पादयन्तुस्वबुद्धिमान्यान्नुरवनियमनादत्यतस्यामसोप्रतिजत् सासुदृशंमृदात्मानंचतंप्रवहणेनीत्वापुरमुद्दा

रशोभयाराजवीथ्यास्वभवनमनेधीत् अभूच्चघोषणाश्वः कामोत्सवइति उत्तरेणुस्त्रातानुलिप्तमारचितमंडलामारुह्य कामिजनचेतनियत्नस्वचेष्टाभिलाषंक्षणमात्रेपिगतेनयाविनादूयमानंतंसमृद्धिमताराजमार्गेणोत्सवसमाजनीत्वाक्वचिदुपवनतोदेशेयुवतिडानशतपरिनिरवनस्यराज्ञः सन्निधौस्मितमुखेनहसेनभद्रेभगवतेवसहनिषीदेत्यादिशतपैविभ्रमरुतभाणासास्मितंन्यसीदत् तत्रकाचिदुपायच्छद्वालव्यजनमागादेवनितानयाहमग्रेदास्यमधत्रभृत्युपेतंमयेतिप्रभुंभाणंसीत् विस्मयहर्षमूलश्चकोलाहलोलोकस्योदजीहतहृष्टेनचराज्ञामहार्हैरलंकारैर्महतापरिवर्हेणानुगृह्यविसृष्टाचारमुख्याभिपोरमुख्येश्चगुणतःप्रशंस्यमानास्वभवनमगत्वेवमृषिमभाषतः भगवंतथमंजलिश्चिरमनुगृहीतोयं दासजनः स्वार्थइदानीमनुदेयइति सतुरागदर्शनिहतइवोद्ग्यन्नब्रवीत् प्रियेकिमेतत्कुतइदमोदासीन्यंकृतत्वयमस्यसाधारणानुरागइति अथसासस्मितमिदमधादीत् भगवन्नयथाशयायाराजकुलेमतः पराजयोभ्युपेतइतस्तस्याश्चमंचकस्मिंश्चित्संघर्षेमहर्षिमरीचिमावर्जितवतीयश्चाधइंसेतियास्यहमधिक्षिप्तादास्यपणबंधेनचास्मिन्नर्थेप्रावर्तिषिसिद्धार्थाचास्मित्वत्प्रसादादिति सतयाबधूतोदुर्मतिः कृतशयः शून्यमेवर्षिरुपयत्नयवंकृतरूपस्तीमेवमोमहाभागमन्यत्र स्वशक्तिनिषिक्तरागमुद्वृत्यतथैवबंधक्यामहद्वैराग्यमर्थितंअचिरादेवशक्यआत्मात्वदर्थसाधनक्षमः कर्तुमस्यामेवयावत्तावद्वसांगपुर्योचपाय्यमिति अथतन्मनश्च्युतनमः स्वशक्तिभावास्तंरविरागंकृषिमुक्तरागश्चरागसंध्यात्वेनास्फुरत् तत्कथादत्तवैराग्याणीवकमलानिसमकुचन् अनुमतमुनिशासनस्तहमुनेवसहोपास्यसंध्यामनुरूपाभिःकथाभिरमनुशय्यनीतवानिः प्रत्युन्मिषत्पदयप्रस्थदयकल्पेकल्पद्रुमकिसलयावधीरिणपरूणार्चिषितंनमस्कृत्यनगरायोदचलं अदर्शचमार्गाभ्याशवर्तिनोवहिपंचायाकस्यापिक्षपणकविहारस्यपिंडीखंडस्य

विविक्तेनिघर्म्ममस्पृष्टसमाधिमाधिक्षीणामयगगपमनभिरूपाणांकृपणवणकमपिक्षपणकंउरसिचाग्यशिथि
लिनमलनिचयान्सुखालिपततोश्रुविंदूनलक्षयं अप्राक्षंचांतिकोपविष्टः कृतपः कुरुरितंनचेद्दृश्यमिछा
मिश्रोतुंशाकहेतुमितिसोब्रवीत् सोम्यश्रूयतां अहमस्यामेवचंपायांनिधिपालितनाम्नः श्रेष्ठिनोज्येष्ठसुतु
र्वसुपालितोनामवेरूथातुममविरूपकइतिप्रसिद्धिरासीत् अन्यश्चात्रसुंदरकइतियथार्थनामाकलापुर्णेःस
मृद्धावसुनानातिपुरुषाभवत् तस्यचममचचपुर्वसुनीनिमित्तीकृत्यवेरंवेरापजीविभिपोरधूर्तैरुपायत तए
वकदाचिदाधयोरुत्सवसमाजेस्वयमुत्पादितमन्योन्यावमानमूलमधिक्षेपवचनशतव्यतिकरमुपशमथनवपु
र्वसुवापूंस्त्वमूलमपिनुयःप्रकृष्टगणिकाप्रार्थ्ययौवनसमुन्मत्तः अतोयुवतिरत्नाभूताकामंजरीयंवाकामय
तेसहरतुसुभगपताकामितिव्यवस्थापयन् तदभ्युपेत्यावांप्राहिणुवतस्येदूतान् अहमवकिलामुष्यास्मरान्माद
हेतुरासं आसीनयाश्चावयामासमेवोपगम्यप्रथमसानीलोत्पलमयमपागमंगेममसुंचतीनंजनमपचपयाधोमु
खंव्यधत्तसुभगेनचमयास्वधनस्यस्वगृहस्यस्वदेहस्यस्वगणस्यस्वजीवितस्यचसेश्वरीकृता कृतश्चाहमन
यामक्तमद्यकश्शेषोहृतसर्वस्वस्तथाचापवाहितः प्रपद्यलोकोपहासंकलक्षताकमश्चसोदधिकृतानिपोरश्च द्वा
मिहजेनायतनेमुनिनेकेनादिष्टमोक्षवर्त्मासुकरएवधावेषविनिर्गतानामित्युदीर्णवैराग्यरुदपिकोपीनम
जहं अथपुनःप्रकीर्णमलपंकः प्रबलतरकोशदंशवेदनव्यथः प्रकृष्टतमक्षुत्पिपासादिदुःखस्थानासनशयन
भाजनारिष्वपिद्विपद्वनवग्रहीतोबलवतीभिर्यत्रयाभिरुद्वेजितः प्रत्यधामृशं अहमस्मिद्विजातिरस्वधर्मो
ममेपाखंडपथावतारः श्रुतिस्मृतिविहितेनेवत्मनामत्पूर्वजाः प्रावर्तंत ममतुमंदभाग्यस्यनिंद्यवेषममंददुः
खायतनं हरिहरहिरण्यगर्भादिदेवतापवादश्रवणानरंतर्येणप्रेत्यापिनिरयफलं अफलंविप्रलंभ मायमीदृ
शमिदमधर्मवर्त्मवत्समारणीयंचासीदितिप्रत्याकलितस्वदुर्नयः पिंडीखंडंविविक्तमेवदासायापर्याप्तमश्नु

मंचामिति श्रुत्वाचेतदनुकंपमानोब्रवं भद्रक्षमस्वकंचित्कालमत्रैवविवसनिजेनमधुनासाधयेवंशायथा
त्वांप्रमोजयिष्यतितथाप्रयतिष्ये संत्युपायासादशाद्दृश्याश्चास्यतमुत्थितोनागरमविशन्नेवचोपलभ्यलोकथादा
तृलुब्धेभ्यःपूर्णपुरमिति अर्थानांनश्वरत्वंचप्रदर्श्यप्रकृतिस्थानकुविधास्यन्कर्णीसुतप्रतिहतेपथिमनिमकर
वं अथप्रतिपद्यचद्यूतसमाजेक्षधूर्तैः समगंसि तेषांचपंचविंशतिप्रकारासुसर्वास्वेवद्यूताश्रयासकलासुकोशल
मक्षभूमिहस्तादिषुचात्यंदुर्नेरुपलक्षणिकूरकर्माणिनन्मूलानिसावलेपान्यधिदेवबंधनानिजीवननिरपेक्षाणिसंरंभ
विचेष्टितानिसभिकप्रत्ययव्यवहारन्यायबलप्रतापप्रायानृप्रयोजितार्थसाधनक्षमानूबलिषुसांत्वनवचनानिदु
र्बलेषुदुर्भर्त्सितानिपक्षरचनानेपुण्यसञ्चावचान्युपप्रलोभनानियहप्रभेदवर्णनानिद्रव्यसंविभागोदार्यमंत्रांत
राचाश्लीलप्रायाःकलकलानित्येतानिचान्यानिचानुभवन्नतृप्तिमध्यगछं प्राहसंचकिंचित्प्रमादहतशरेक्वचित्कि
तवे प्रतिकितवस्तुनिर्दहन्निवक्रोधताम्रयादृशाभामभिधीक्ष्यशिक्षयसियूतवर्त्मरिहास्यव्याजेनास्मामयमशिक्षि
तोयरकस्तुयेवतावद्विचक्षणेनसहदेविष्यामीतिद्यूताध्यक्षानुत्साद्यत्वजन्तू मयाजितश्चासौषोडशसहस्राणि
दीनाराणां तदर्द्धमभिकायसभ्येभ्यश्चदत्वार्द्धंस्वीकृत्योत्तिष्ठं उत्तिष्ठंश्चनचगतानांहर्षगर्भमुत्प्रशंसालो
पाः प्रार्थ्यमानमभिकानुशयाच्चनद्वारंत्युदारम्यथचहारविधिमकरवं यन्मूलश्चमेदुरोदरावतारः समवि
मर्दकोनामविश्वास्यतरंद्वितीयंहृदयमासीत् तन्मुखेनचसारतः कर्मतःश्रीलतश्चमकलमेवतन्नगरमवधार्य
धूर्जटिकल्पाषकालतमःसमसिनीलनिचयसमाद्वोरुकूपरिहितोवटुतीक्ष्णकोक्षेपकः फणिमुखकाकलीसंदंशक
पुरुषशीर्षकयोगचूर्णयोगवर्तिकामानसूत्रकर्कटरज्जुदीपभाजनभ्रमरकरंडकप्रभृत्यनेकोपकरणसमयोग
त्वाकस्यचिछ। देश्वरस्यगृहस्यसंधिंछित्वापटभाक्षसूक्ष्मछिद्रालछितांतर्गृहंप्रविश्यथोनिजगृहमि
वानुप्रविश्यनीवीसारमहतीभादायनिरगां नीलनीरदनिकरपीवरतिमिरभारनिविडितायांराजधीथांडुटिति

शतह्रदासंपातमिवक्षणमालोकमलक्ष्यं अथासौनगरदेवतेवनगरमोषरोषितावि: सेवाधवेलायांवि: सृतासचि
रूढाकाचिदुन्मिषद्भूषणायुवतिराविरासीत् कासिवासुकयासीतिसदयमुक्ताश्रुगद्गदमवदत् आर्यपुर्यस्याम
र्जयर्य: कुबेरदत्तोन्हामप्रतिवसति अस्यहंतस्यकन्या मांजातमात्रांधनमित्रनाम्नेऽन्यायचकस्मैचिद्विभ्यकु
मारायप्रत्यनायाद्वार्यामर्पिता सपुनरस्मिन्युदारतयापित्रोरंतेवित्तर्निजै: कीत्वर्धिवर्गाद्वारिद्रांदरिद्रान्युदार
कइतिप्रीतलोकाधिरोपितापरश्लाघ्यनाम्निवरयतिमांतरुणीभूतामधनइत्यदत्तार्थपतिनाम्नेइतरस्मैयथा
र्थनाम्नेसार्थवाहायदिदिक्षतिमर्पितातदमंगलमंद्यकिलप्रभातेभावीतिज्ञात्वाप्रयोगवधियतमदत्तसंकेतानि
तस्वजनानिर्गत्यवात्याभ्यस्तेनवर्त्मनामनाथैकाभिसरातदागारमभिसरामि तन्मांमुंचगृहाणेतद्वांडमितित
दुन्मुच्यमत्यर्पितवती दयमानश्चाहमब्रवंमहिसाध्वित्वांनयेयंत्वत्प्रियमितिविचिंतुराणिपदान्युदचलं अ
यतच्चरीपिकालोकलुप्यमानतिमिरंयष्टिरूपाणपाणिनागरिकबलमनस्यंदृष्ट्वेवप्रवेपमानांतामादिशं भ
द्रेमाभैषी: अस्तमसिहितीयोमेबाहु: अपितुमृदुरयमुपायस्तदपेक्षयाचिंतित: शयेहभावितविषवेगविक्रि
यस्तयामीवाच्या: निशिवयमिमांपुरींप्रविष्टाश्वमभेषनायकोर्वीकरणामुष्मिन्सभाकोणे यदिव:क
श्चिन्मंत्रवित्कृपालुरसि सएवेनमुज्जीवयन्मम प्राणानाहारेहनाथायाइति सापिवात्यागत्यंतराभावाद्ग
यगद्गदस्वरावाक्यदुर्दिनाक्षीवद्वेपथु: कथंकथमपिगत्वामदुक्तमन्वतिष्ठत् अशयिचाहंभवितविष
वेगविक्रिय: तेषुकश्चिन्नरेंद्रमानीमानिवरर्षिमुद्रामंत्रतंत्रध्यानादिभिश्चोपक्रमाकृतार्थोगतजीवितए
वायंकालदृष्टस्तथाश्मैवंगलरुद्धदृष्टि: प्रशांतरवोष्माशुचालंघासुश्वाग्निसात्करिष्यामः कोतिवर्ततेदे
वसितिसहेतरेःप्रायात् उत्थितश्चाहमदारकायतांनीतावःब्रवं अहमस्मिकापितस्कर: यद्येतेनेवचेतसा
सहायेनत्वामभिसरंतीमिमामंतरोपलभ्यकृपयात्वत्समीपमुपानेषं भूयरामिदममुष्यादृत्यंशपटलपा

टिनध्वांतजालंतदर्पितवान् उदारकरुतदायसलक्ष्यंसहर्षससंभ्रमंचमामभाषत आर्यत्वयेवेयमस्यांनिशिप्रिया
मेदत्ता यास्युनर्ममापहृतातथाहिनजानेयकुंचेरकर्मेदमहनमिति ननशीलमद्भुतवत्प्रतिभाति नेवमन्येनायापि
कृतपूर्वमितिप्रतिनियंतेवबस्सुशक्ति: नहित्वय्यन्यदीयालोभादय: क्वयायसाधुतोन्मीलितोनेत्रायस्वपूर्वा
चदातेभ्योनशेचेतदृष्टमिदानीमोदार्यस्यस्वरूपमितिस्वदाशयमनुमान्यनयुक्तोनिश्चय: तथामुनासुकृतेन-
क्रीतोयंदासजनइत्यसारमतिगरीयसाकीर्णासीतिसतेप्रसाधिक्षेपः प्रियादानस्यप्रतिदानमिदंशरीरमिति
तदलाभेनिधनोन्मुखमिदमपिस्वंयेवदत्तं अथवैतावदलं प्राप्तरूपमित्यद्यप्रभृतिस्मर्तव्योदासजनइति
पादयोर्ममापतत् उत्थाप्यचेनमुरसोपश्लिष्याभाषि भद्रकादयतेप्रतियत्तिरिति सोभ्यदक्ष अशक्यमेवेना
मत्रपिचोरनभ्यनुज्ञयोपयम्यजीवितुमतोस्यामेवयामिन्यांदेशमिमंजिहासामिकोयाहंयथात्वमाज्ञापयसीति
अथमयोक्त अस्त्वेवंतत्स्वदेशोदेशांतरमितिनेयंगणनाविदग्धस्यकिंतुबालेयमनस्यसोकुमार्याः प्रत्ययाय
भूयिष्ठाश्चकांतारपथाः शोधित्यमिवकिंचित्प्रज्ञासत्वयोरीदृशनार्थेनदेशत्यागेन संभाव्यते तत्सहानयासु
खमिहैववक्तव्यं एहिनायचेनांस्वमेवावासमिति अविचार्यानुमनेनतेनसयएवतांकन्यांतद्गृहमुपनीयत
यैवासर्व्यभूतयातद्गृहंमृद्भांडावशेषमचोरयावः ततोनि: पत्यचक्षुचिन्मुषितंनिधायोच्चलतो नागरिकपु
रुषसंपातमार्गपार्श्वशायिनंकमपिमत्तकरिणमुपरिपुरुषमारुह्याध्यारोहावह यैवेयकश्रोतपादनचमयो
त्थाप्यमानएवगजपति: पतितोधारणपृथुलोरस्थलपरिणत: पुरीतद्भुतापरीतदंतकांड: सरक्षिकमूलमक्षि
णोत् अध्वंसयावचामुनेवार्थपतिभवनंनिगम्यचक्षुचिज्जीर्णोद्यानेशयानायाह्निकयावसरावः स्वगृहगतोच
स्नातोशयनमध्यशिश्रियावः तावदेवादगादुदचेरुदगुदयाचलेंद्रपद्मरागशृंगकल्पंकल्पद्रुमहेमपल्लवा
पीडपाटलंपतंगमंडलंउत्थायचधौतवस्त्रोप्रागेतनानिमंगलान्यनुष्ठायास्मत्कर्मतुसुलंपुरमनुविवरंतावशृणु

वधूगृहेषु कोलाहलं अथार्थैरर्थपतिः कुबेरदत्तमाश्वास्य कुलपालिकां विवाहमासावधिमकल्पयत् उपक्रमेषु नरित्यशिक्षयंधनमित्रं उपतिष्ठसरवेणकांतेचर्मरत्नभस्त्रिकामिमांपुरस्कृत्यांगराजमाचक्ष्वजानान्येव देवोनककोटिसारस्यवसुमित्रस्यमांधनमित्रंनामकपुत्रं साहसमूलहरत्वमस्यार्थ्यवज्ञातोमदर्थमेवसंवर्द्धितायां कुलपालिकायांमद्दारिद्र्यदोषान्पुनः कुबेरदत्तेनार्थपतयेदित्सितायामुद्गादरिपुमसूनुपत्तनगरगिरिकंजरद्रुनभगाह्यकंठन्यस्तशक्तिकः केनापिजटाधरेणनिवार्यैवमुक्तः किंतेसाहसस्यमूलमितिमयोक्तं अवज्ञासादर्यंदारिद्र्यमिति सपुनरवंधपालुरन्वयहीनं तानमृदोसिनान्यदतः परंपापमात्मत्यागात् आत्मनात्मानमनयसाध्येभोद्रुरंतिसंतः संत्युपायाधनार्जनस्यवहयः नकोपिछिन्नकंठप्रतिसंधानपूर्वकस्यप्राणलाभस्यतत्किमनेनसोम्यहंमेत्रसिद्धः साधितेयंलक्ष्यग्राहिणीचर्मरत्नभस्त्रिका चिरहंमेमस्याः प्रभावात्कामरूपेपुकामप्रदः प्रजानामासं मत्सरिण्यांजरसिभूमिस्वर्गमत्रोद्वेशप्रचेक्ष्वागतः तामिमांगृहाणमदन्यत्रचयंवणिग्भ्योवारमुख्याभ्योदुग्धइतिहितिद्वनाप्रतिः किंतुयत्सकाशादन्यायापहृतंविसंतत्तस्मैप्रत्यर्थणीयं न्यायार्जितंतुदेवब्राह्मणभोग्यं अथयंदेवनेवशंचोदेशेनिवेश्याभ्यर्च्यमानाप्रातः प्रातः स्वर्णपूर्णादृश्यतेसएवकल्पइतियद्वाजलयमस्यमनोदत्वाकिमपियावच्छिद्रंप्रविक्षत् इयंतुरत्नभूर्देवायानिवेद्यनोपजीव्येत्यानीतापरंतुदेवः प्रमाणमितिराजाभृतश्चत्वानियतमेवंवक्ष्यतिभद्रप्रीतोस्मिगच्छयश्चमनामुपभुंक्ष्वेति भूयश्चब्रूहियथानकश्चिदेनामुद्वहतीतथानुग्रहीतव्यमिति तदप्यवशमसावभ्युपेष्यति ततश्चस्वगृहमेत्ययथोक्तमर्थत्यागंकृत्वादिनदिनेवरिवस्यमानास्तंयलब्धैरर्थैर्नकमापूर्यमाणेलोकायदर्शयिष्यसि ततः कुबेरदत्तऋणायमत्वानमर्थपतिमर्थलुब्धः कन्यायास्वयमेवत्वामुपस्थास्यति अथकुपितोर्थपतिरर्थगर्वात्व्यवहर्तुममिष्यतेततश्चभृयश्चित्रैरुपायैरसमर्थिकोपीनावशेषंकरिष्यावः स्वकंचचौर्यमनेनोपायेनसुप्रसन्नंभविष्यतीतिहृष्टश्चधनमित्रोयथोक्तमचरिष्ठत्

तदहरेवमंत्रियोगाद्विमर्दकोर्थपतिसेवाभियुक्तस्यादरकेलेरंव्यवहृयत् अर्थलुब्धश्चकुबेरदत्तोनिरत्यार्थपतेर्इनमिवायेवतनयासानुनयंश्चादित्सत प्रत्यवभाचार्थपतिः एष्येवदिवसेषुकाममंजर्याः स्वमायवीयसीरागमंजरीनामपंचवीरगोष्ठेसंगीतमनुष्ठास्यतीतिसांद्रादरः समायांतानागरजनः सचाहंसरत्नाधनमित्रेणतत्रसंविधिषि प्रयतनृत्तायांचतस्यांद्वितीयरंगपीठममाभवन्मनः तद्दृष्टिविभ्रमोत्पलवनस्त्रापाश्रयश्चपंचशरोभावरसानांसाम्राज्यसमुदितबलइयमामतिमाचमत्थयत् अथासानागरदेवतेननगरमोहरोधितालीलाकाक्षमालाशृंखलाभिर्नीलोत्पलपलाशदामश्यामलाभिर्मामवभ्रातृनृलोथितावसिद्धिलाभशोभिनीकिंवाविलासात्किमभिलाषात्किमकस्माद्देवानजानेसरूनांसखीभिरनुपलक्षितेनायांगविप्रेक्षितेनसविभ्रमभ्रूलतमभिवीक्ष्यसापदेशंचकिंचिदाविर्दर्शनचेद्रिकंस्मितालोकलोचनमानसानुज्ञाताप्रतिपत्तिसोप्यहंस्वगृहमेत्यदुर्निवारयोत्कंठयादूरीकृताहारस्पृहःशिरः शरत्पद्मशशिपरिशान्तिविविक्तलक्ष्मीमुक्तेरवयवरशायिषि अतिनिष्णातश्चमदनतंत्रेमामुपेत्यधनमित्रोरहस्यंकथयतु सरत्नसंबंधायागणिकादारिकायामेवभवन्मनोभिनिविशतेतस्याश्चमयासुलक्षिताभावइतिस्मामप्यविषादयुगमशरः शरशयनेशौंडयिष्यतिस्थानाभिनिविशंश्चयामयत्नसाध्यः समागमः किंतुसाकिलवारकन्यकास्वधर्मप्रतीपगामिनीभद्रोदारेणशयेनसमगिरत युणशकुनहंधनशकुनंचमेपाणिग्रहणादर्तेन्यभोग्यंयौवनमितिलोचमुहुर्मुहुः प्रतिपिधाक्षतार्थानद्रुगिनीकाममंजरीमातामाधवसेनाचराजानमशकंव्योत्पजिज्ञपतां देवयुष्मद्दासीरागमंजरीरूपानुरूपकलाशीलशिल्पकोशल्यापुरयिष्यतिमनोरथानित्याशास्महेअस्माकंसाधमलब्धिनायदियमतिक्रम्यखलुस्वकुलधर्ममर्थनिरपेक्षायुणेभ्यएवस्वयोवनंविचिक्रीयतेकुलस्त्रीरत्नमेवानयानुष्ठितंस्याच्चेदियंदेवत्वंत्वाज्ञादोयापितावत्प्रकृतिमापद्यततदापेशलंभवेदितिराजाचतदनुरोधात्तथानुशिष्टासप्यन्याश्चैव

वसायदासीत्तदानस्याः स्वसाकाममंजरीमातामाधवसेनाचरुदितनिर्बंधेनराज्ञेसमर्पितायदिकश्चिद्वंगोस्म
दिछायाविनेवैनांबालावलाद्विप्रलोभ्यनाशयिष्यतिसनस्करबद्धध्इति तदेवंस्थितेधनादृतेननत्स्वजनोनुमन्येत
ननुधनदासावभ्युपेष्यतिविचिंत्योपायइति अथमयोक्तंकिमत्रचिंत्यं गुणैः तामावर्ज्यगूढमर्थैस्तत्स्वज
नमतितोषयिष्यावइति ततश्चकांचित्कामंमंजर्याः प्रधानदूतींधर्मरक्षितानामशाक्यभिक्षुकीचीरपिंडोपदा
नादिनोपसंगृह्यतन्मुखेनतस्याबंधक्याः पणबंधसकरवं अजिनरत्नमुदारकान्मुखित्वामयानुभयंदेयंयदि
प्रतिदानंरागमंजरीति सोहंसहर्षंप्रतिपन्नायाचतस्यांतथानमर्थंसंपाद्यमद्गुणान्मादितायारागमंजर्याः क
रिष्यसकलमयग्रहीष्यंयस्यांचनिशिचर्मरत्नरत्नयवारत्नस्याः प्रारंभेकार्योतरापदेशसमागतेषुभृत्यावस्वे
यपौरमुख्येषुमत्प्रणधिविमर्दकोर्थपतिसेवाभियुक्तोनामभूत्वाधनमित्रमुद्घुष्यबद्धतर्जयन् उत्कंचधन
मित्रेण भद्रकरत्नवाप्रत्यः कृतः किमर्थंपरस्परहेतोमायाक्रोशसिनस्मरामिस्वत्सकाशेमयापकारंमत्कृ
तमितिसभूयोतर्जयन्निवाब्रवीत् सरत्नधनगर्वेनामयापरस्यभार्याशुकूकीतां पुनः स्तंभितरोद्रविषेनवि
लेभ्यस्यांचिकीर्षसि ब्रवीषिचकरुवापराधोमत्कृतइति ननुप्रतिपन्नमेवेतत्सार्थवाहस्यार्थपतेर्विमर्दकोवहिश्च
राप्राणाइति सोहंतत्कृतेप्राणानपिपरित्यक्ष्यामि ब्रह्महत्यामपिनपरिहरामि ममैकरात्रप्रजागरणप्रतीका
रश्चतवैषचर्मरत्नाहंकारदाहज्वरइति तथाब्रुवाणश्चासोपौरमुख्यैः सामर्थ्यमाकुशयापवाहितोभूत इयंच
वार्तासूत्तिमार्तिनाधनमित्रेणचर्मरत्ननाशमुपक्षिप्यादोषार्थियायविज्ञापिता सचार्थपतिमाहूयोपक्षरपृष्ट
वान् अंगकिमस्तिकश्चिद्विमर्दकोनामात्रभवतइति तेनचमद्देशनिदेयमेपरंमित्रंकश्चनार्थइतिकथिते
राज्ञोक्तं अयिशक्तोधितमाह्वानुमितिवादमस्मिशक्रइतिनिर्गत्यस्वगृहेवेशवादे द्यूतसभायांमार्गणेचनिपुण
तमन्विष्यन्नोपलब्धवान् कथंचोपलभेतैसचराकः सतुविमर्दकोमद्धितत्वदभिज्ञानचिन्होमन्नियोगात्वद

न्वेषणायोद्यमंनांतदहरेवप्रातिष्ठत अर्थपतिस्तमदृष्ट्वातमपराधमात्मसंबंधीतिमत्वामोहाद्वाह्यन्यायेन
पुनर्दुर्नमित्रेणाविभावितेनकुपितेनचराज्ञानिगृह्यनिगडबंधनमप्यतीयत तेष्वेवदिवसेषुविधिनाकृत्योक्तेनच
र्मरत्नंदोग्ध्रुकामाकाममंजरीपूर्वदुग्धंक्षपणीभूतंविरूपकमुपसृत्यतोपहृतंसर्वमर्थजातंरहसिसमर्प्यसम
स्तयंचचक्रुनीयप्रत्यागमत् सोपिकथंचिन्निर्यंत्रिकृहान्मोचितोन्यामदनुशिष्टोदृष्टतमः स्वधर्ममेवम
न्यपद्यतः कामंमंजर्यपिकतिपयैरेवाहोभिरशंतशेषमजिनरत्नदोहाशयास्वयमभ्युदयमकरोत् अथम
त्सयुक्तोधनमित्रोभिथः पार्थिवंव्यज्ञिज्ञपत् देवयेयंकाममंजरीकणिकालोभकर्षितोभमंजरीतिलोकोपको
शयात्रमासीत् साधुमुशलोलूखलान्यपिनिरपेक्षंत्यजति तच्चमन्येमत्परिग्रलाभहेतुकमितिसस्यबलुक
त्यरूपादृशः वणिग्भ्योवारमुख्याभ्यश्चदुग्धनान्येभ्यइतिहितदृताप्रतीति अतोमुख्यामस्तीतिमेशंकितिः सा
पिसद्यएवराज्ञासहजनन्यासमाहूयत व्यथितवर्णनेवचमयोपक्षरेकथितं नूनमायेसर्वस्वत्यागादतिशंकाशा
दाशंकनीयचर्मरत्नलाभान्ददुयोगायांगराजेनसमाहूयसेभ्योभ्यो निर्बंधपृष्टयात्वयानियतमस्मितदा
गतित्वेनाहमपदेशयः ततश्चभाविमेचित्रवधः मृतेचमयिनजीवित्येवतेभगिनीत्वंचनिस्वीभूताचर्मरत्नंच
धनमित्रमेवप्रतिभजतीति तदियमापत्संमतनर्थुबंधिनीमहणपदातितात्किमत्रप्रतिविधेयमितितयातज्ज
नन्याचाश्रूणिविमुंचंतं अस्त्येवेतदस्मद्बालिशयान्निर्भिन्नप्रायंरहस्यं राज्ञाचनिर्बंधकृतेद्विस्त्रिश्चयनुरतिनिह्नुत्या
पिनियतमागतिरपदेशयेवचोरितचर्मरत्नस्य त्वयित्वपदिष्टेसर्वमेवास्मत्कुटुंबमवसीदत् अर्थपतोचत
दपयशोरुद्धमंगपुरप्रसिद्धंचतस्यकीर्त्तिशास्याःस्माभिः संगतममुनैवतदस्मभ्यं दत्तमित्येपदिश्यचरमात्मानं
गोपायितुमिति मासुपगमय्यराजकुलमगमत्तां राज्ञानुयुक्तेनधन्याबेश्याकुलस्यद्वानुरूपदेशनत्वयैर्ध्या
यार्जितेरेवपुरुषावेश्यामुपनिषेवंतइत्यसकृतिप्रहृष्यकर्णनासाहृदोपक्षपर्भीपिताभ्यांमंगबंधकीभ्यांसप

धनपसीतस्करत्वेनार्थपतिरयात्यत कुपितेनचराज्ञा तस्यप्राणेष्वयतोदंडः प्रांजलिनाधनमित्रेणैवप्रतिषिध्यतः देवत्वयादत्तः सचरोयहणिजामीदृशेष्वपराधेषु प्राणेरवियोगः यदिकुपितोसितदाहृतसर्वस्वतयानिर्वासनीयः पापइति तन्मूलाचधनमित्रस्यकीर्तिरप्रथत अथचैवंभर्तापरुषरछेदेशश्चार्थपतिरर्थमनः सर्वीरसमक्षंनिरधारयत तद्दयाणांतु किंनचिदधयवेनसाचरा कीकाममंजरीचरत्नमृगतृष्णिकापविद्धसर्वस्वासानुकंपनंधनमित्राभिनोदितेनभूपालेनान्वगृह्यतधनमित्रश्चाहनिर्गुणनिकुलपालिकामुपायंय तदेवंसिद्धसंकल्पोराजमंजरीगृहंहेमरत्नपूर्णमकरवं अस्मिंश्चपुरेलुब्धसमृद्धवर्गास्तथामुषितोयथाकपालपाणिः स्वैरवंधनैर्मद्विश्राणितेः समृद्धीकृतस्वार्थिवर्गास्यगृहेषुभिक्षार्थंभ्रमतनह्यत्रमतिनिपुणोपिपुरुषोनियतिलिषितांलेषामतिक्रमयितुं यतोहमेकदारागमंजर्याः प्रणयकोपशमनायसानुनयंपायितायाः पुनः पुनःप्रणयसमर्थितंमुखमधुगंडूषमास्वादमास्वादमदेनास्पृशंशीलंहिमदोन्मादयोर्भागेणाप्युचितकर्मस्वेवप्रवर्तनं तदहमुपोढमदोनगरमिदमनयेकरवंशर्वर्ण्यानिधनीकृत्यत्वद्धनंपूरयामीति प्रत्यथितप्रियतमाप्रमाणांजलिशपथशतांतिवर्तीमनचारणद्वंभरम्भिन्नभृंगवरः कयापिधाव्यादूत्याश्रृगालिकारव्ययानुगम्यमानोनातिपरिकरोसिद्धितीयोरहसापरेणोदचलं अभिपततोनागरिकपुरुषानशंकमेवावगम्यतस्करइतितेरभिहन्यमानोपिनानिकुपितः क्रीडन्निवमदावसन्नहस्तपातितेननिस्त्रिंशेनहिंस्राभेवहस्तापूर्णमानताम्रदृशिरपतं अनंतरमार्तरवान्विसृजंतीभृंगालिकामभाभ्याशमागमत आवध्यचाहमरिभिः आपदानुमदापहारिण्यासदारवबोधिनस्तत्क्षणोपजातयाप्रतिभयाव्यचीचरं अहोममेयमोहमूलामहत्यापदानिताप्रथितनरंचसत्वंमयाधनमित्रस्यपरिहर्तुंचरागमंजर्याः मदेनसाचतोसंप्रोर्णुतास्योनियतंनियाहयिष्यते तदियमिहप्रतिपत्तिः पयानुशीयमानयामनियोगतस्तोपरिन्यस्यते मांचकदाचिदनर्थादितस्तारयिष्यतीतिकमप्युपाय

मात्मानेवर्निर्णीयभृगालिकामवादिं- अपेहिजरतिकेयात्वमर्थलुब्धंदग्धगणिकारागमंजरीमनिनरत्नमत्तेनशक्नुणामेपिचछद्मनाधनमित्रेणसंगमितवतीसाहसासितस्यपापस्यचमरत्नमोघादुहितुश्चरुधसाराभरणापहारादहंचायनिः संकल्पसमुत्सृजैयंजावितमितिसापुनरुद्घटितज्ञापरमधूर्तासाभृगहृदमुदंजलिः स्नान्पुरुषान्प्रणामपूर्वमासादिनवतीसामपूर्वमभ्ययाततः भद्रकाः प्रतीक्षध्वंकंचित्कालंयावदस्मात् सर्वंमुषितमर्थजातमवगच्छेयमितिनथेतितैः प्रतिपन्नेपुनर्मत्समीपमासाद्यसोम्यसमस्वादासीजनस्यैकमपराधं अनुसकामंत्वत्कलत्राभिमर्शायेरास्यंदंधनमित्रः स्मरन्सुचिरुतंतेपरिवयमिनुग्रहीतुमर्हसिदासीरागमंजरीआकृत्यसारोहिरूपातीवाजनः तद्वहिश्चनिहितमस्याभूषणमितिषादयोर्मापततद्दयमानदृष्ट्वाहमब्रुवंभवतुमृत्युहरत्नवर्तिनः किममासुरव्यांवैरानुबंधनेनेतिनद्वन्निवकर्णएवैनामशिश्रयंएवमेवप्रतिपत्तव्यमितिस्तानुप्रतिन्नार्थजीवचिरंभद्रप्रसीदनुतेदेवतादेवोप्यंगराजः पौरुषंतोमोचयनुत्वामेतेपिभद्रमुखात्तवदयतामितिक्षणादपासरत् आनीयचाहमारक्षिकनायकस्यशासनाद्धारकं अथांतेरद्युरागत्यदत्तनरः सुभगमानीसुंदरमन्यः पितुरत्यदापचितांधिष्ठिताधिकारतारुण्यमदादनतिपक्वः कांतकोनामतारापातिः किंचिदिवभर्त्सयित्वासमभ्यधत्तः नचेधनमित्रान्यानिनरत्नंप्रयच्छसिनचेन्नागरिकेभ्यश्चोरितानिप्रत्यर्पयसिद्रक्ष्यसिपारमष्टादशानांकारणानामंतेचमृत्युमुखमितिमयानुस्मयमानेनाभिहितंसोम्यपद्यपिदद्यामात्मनआजन्मनोमुषितंधनेनस्वर्थपतिदारापहारिणः शत्रोर्मेमित्रमुखस्यधनमित्रस्यचर्मरत्नमत्यांशापूरयेयं अदत्वेवतदद्युतमपियातनामनुभवेयमितीयंमेसाधीयसीसंधितेनवक्रमेणवर्तमानस्तांत्वनसंतर्जनप्रायमतिदिनमुनयोगच्यतिकरेनुयुक्तान्नपानलाभात्कतिपयैरेवाहोभिर्विपिरौतब्रणः प्रकृतिस्थोरुमांसं अथकदाचिदच्युतांवरपीतांतपस्विषिक्षयिनिवासरेहृष्टवणाभृगालिकोज्वलेन

वेषेणोपसृत्य दूरस्थानुचरामामुपश्लिष्याब्रवीत् आर्ये दिष्ट्या दुःसंकलितानतसुनीतिः यथात्वयादिश्येतत्तथा धनमित्यभेत्याब्रवं आर्यतवेवापन्नः सुहृत् अमुनाचेवमादिश्यसि अहमपवेश्यासंसर्गकलभात्पानरोधाद्दुःखयापुनरविशंकमयैव राजाविज्ञापनीयः देवदेवप्रसादादेव पुरापितदजिनरत्नमर्थपतिमुखितमासादितं अथनुभर्तीरामभंजर्याः कश्चिदक्षधूर्तः कलासुकवित्वेलोकवार्तासुचातिवेवक्ष्यरापान्मयासमसज्यत तत्संबंधाच्चवस्त्राभरणप्रेषणादिनातद्दार्यामतिदिवमन्वर्ते तदसावशंकिष्टनिकृष्टाशयःकितवः तेनचकुपितेहंतंचस्मरन्ते आभरणसमुद्गकंचतस्याः सतुभूयस्तयाय्यमन्नगृह्यतनागरिकपुरुषैः आपन्नेनचामुनानुसृत्यरुदत्येरागमंजरीपरीक्षारिकायेपूर्वप्रणयानुवर्तिनातद्भंडनिधानोद्देशःकथितः समापिचमरिन्नुपायोपकांतायदिप्रतियछेदिहमेचपादेस्तथानुग्रहः कार्यइति तथानिवेदितश्चनरपतिरसुभिमामवियोज्योपछंदनेरक्ष्यंतेदापयितुंप्रतिपत्स्यतेतन्नःपथ्यमितिः श्रुत्वेवत्वदनुभावप्रत्ययादतिश्वसुनातेनतथेवसंपादितं अथाहंत्वदभिज्ञानप्रत्यायितायारागमंजर्याः सकाशाद्यथेप्सितानियसूनिलभमानांगराजदुहितुरंवालिकायाधात्रीमांगलिकांत्वदादिष्टेनभागेणान्वरंजयं तामेवचसंकमीकृत्यांवलिकायारागमंजर्याश्चपरंसख्यमवीवृधं अहरश्चनवनवानिप्राभृतान्युपाहरंतीचित्ताश्चित्तहारिण्योः कथाः कथयंतीतस्याःपरंप्रलादपात्रं मांसं एकदाचहर्म्यगतायास्तस्याः स्थानस्थितमपिकर्णकुंडलंयस्त्रस्तमितिसमादधतीप्रमत्तेवप्राच्याव्यपुनरुशिष्यभूमेस्तनोपकन्यापुरंप्रेनापिकारणेनभवनांगणंप्रविश्यस्यकांतकस्योपरिप्रसक्तकुहरपारावतत्रासनापदेशात्प्रहसंतीप्राह्वं सोपिधन्यंमन्यः सुंदरमानीपुनरुशिष्यभूमेस्तनोपकन्यापुरंकिंचिदिन्मुखः स्मयमानोमत्कर्मप्रहसितायाराजदुहितुर्विलासप्रायमाकारमात्माभिलाषमूलमितियथासंकल्पयेत्तथामयापिसंलयेवकिमपिचतुरमावेष्टितंआरब्धधन्यनाचमनसिजेनविद्धः सदिश्यफलेनपक्षिणातिमुग्धः कथंकथमपिनिणात् सायंचराजकन्यांगुली

यकमुद्वर्तितावासतांबूलपट्टांशुकयुगलभूषणावयवगर्भांचंकरिकांकयापिबालिकायाग्राह्यित्वारागमंजर्याइतिनीत्वाकांतकस्यागारमगां अगाधेचरागसागरेमग्नोनाविदमामुपलभ्यपरमहृष्यतअवस्थांतराणिराजदुहितुः सुदारुणानिवर्णयंस्यामयासदुर्मतिः सुदूरमुद्राधतः तत्प्रार्थितायाहंत्वस्त्रियाप्रहितमिदमितिममेवचमुखतांबूलमुद्दिश्यानुलेपनंनिर्मथ्यमलिनांशकंचान्येषुरुपाहरं तदीयानिचराजकन्यार्थमित्युपाहृत्यममेवापरोद्यानि इत्थंसंकल्पितमन्मथाग्निसरबेकांतमयोपमंत्रितोभूत् आर्यलक्षण्यानेवतावविसंवादीनि तथाहि मत्प्रातिवेश्यः कश्चित्कार्तांतिकः कांतकस्यहस्तेराज्यमिदंपतिष्यतितादृशानिलक्षणानितस्यत्वादिक्षत्तृतदनुरूपमेवत्वामियंराजकन्याकामयतेतदेकापत्यश्चराजातयात्वांसमागतमुपलभ्यकुपितापिदुहितुर्मरणभयान्नोच्छेत्स्यति प्रत्युतप्रदास्यत्येवयोवराज्यं इत्थंचायमर्थोनुबंधिकिमितितानाराधयतयदिकुमारीपुरप्रवेशाभ्युपायन्नावबुध्यते ननुबंधनागारभित्तेर्व्यामत्रयमंतरालमाराममप्राकारस्यकेनचिच्छुद्रसंचरतेकागारिकेणभावतीसुरंगाकारयित्वाप्रविश्यस्योपवनंतयोपरिष्टादस्मदायत्तेवरक्षारक्तरोहितस्यापरिजनोनरहस्यंभत्स्यतीतिसोब्रवीत्साधुभद्रेप्रदर्शितं अस्तिकश्चित्तस्करः रत्ननकर्मणिसगरसुतानामिवान्यतमः सचेक्षुभ्यःक्षणेन्नकेनतत्कर्मसाधयिष्यतीतिकतमोसौकिमितिनलभ्यइतिमयोक्तं येनतद्दुनमित्रस्यचर्मरत्नंसुवितमितित्वामेवनिरदिक्षत्तयेवमहित्वयास्मिन्कर्मणिसाधितेचित्रैरभ्युपायैस्त्वामहंमोचयिष्यामीतिशयर्धपूर्वंतेनाभिसंधायसिद्धार्थभूयोपिनिगल्यित्वायोसौचोरःसर्वथोपक्रमांतोधात्रीभिमिः प्रकटयेरत्नदजिनरत्नंनदर्शयतीतिराज्ञेविज्ञाप्यचित्रमेनंहनिष्यसितथाचसत्यर्थः सिद्ध्यतिरहस्यंचनस्त्रवतिइतिमयोक्तेसोतिहृष्टः प्रतिपद्यमानेवत्वदुपप्लवेनेनियुज्यबहिस्थितः प्राप्तमतःपरंचित्यतामितिप्रीतनचमयोक्तं मदुक्तमत्यंत्वन्नपराधात्र भूयानानयेनमिति अथआनीतेनचानुनाप्रथमन्मोचनायमेशपथः कृतः

मयाचरहस्यानिभेदनाय विनिगलीकृतश्चाहंस्नानभोजनाद्यनुभूयनिस्यांधकाराद्विलिकाणादारभ्यारणास्येन सुरंगामकरवं अचिंतयंचैवहंतुमनसेवामुनान्मोचनाय मेशपथः कृतः तदमुंहत्वापिनासत्यदोषेणस्पृश्य इति निश्चतश्चमेनिगलनायप्रसार्यमाणपाणेःपादेनोरसिनिहत्यपातितस्येवासिधेनुशिरोन्यस्तं अकथंचभृगालिकांभणभद्रकथंभूतः कन्यापुरसन्निवेशः महानयंप्रयासोमाकथंयभूत् अमुत्रकिंचिच्चोरयित्वानियर्तिष्यइतितदुपदर्शितमितिविभागंचावगात्यकन्यापुरंप्रज्वलसुमणिदीपिकासहस्रधुनेकक्रीडारवरसुमकन्याजनस्यमध्यमहतिमहार्हरत्नप्रत्युप्तसिंहाकारदत्तपालेहंसतूलगर्भकोमलशय्योपधानशालिनिकुसुमलवधुरितपर्यंतपर्यंकतलेदक्षिणपादपार्श्वभागानुवलितेतरचरणाग्रपृष्ठीषद्विन्यस्तमधुरगुल्फसंधिपरस्परास्लिष्टजंघाकांडमाकुंचितकोमलोभयजानुकिंचिद्वक्षितोरुदंडयुगलमधिनितंबमंडलस्थलासमुद्भेकभुजलतायमपाश्रयोतानिर्मिताकुंचितेतरभुजलतोत्तानतलकरकिसलयं आधुग्रश्रोणिमंडलमतिश्लक्ष्णचीनांशुकांतरीयमनतिबलिततनुतरोदरमणुतरणिश्वासानंभकंपमानकठोरकुचकुड्मलमतिरत्नवीनबंधुरशिरोधरादृश्यमाननिघृष्टतप्तनीयसूत्रपर्यंतलंबमानराजरुचकमर्द्धचंद्रकधरकर्णपाशनिभृतकुंडलमुपरिपराव्रत्तश्रवणपाशरत्नकर्णिकाकिरणमंजरीपिंजरितविपमव्याविद्धशिथिलशिरखंडबंधमात्मप्रभामंडलदुर्दृक्षपाटलोत्तराधरविवरंगंडस्थलीसंक्रांतहसत्पद्मदर्शितकर्णचित्तंसत्यमुपरिकपोलानिषिक्तचित्रवितानपत्रक्रियाजनितविशेषकूचियमामीलितंदीवरलोचनविभ्रांतभ्रूपताकमुद्रिश्यमानश्यमजलपुलकाभिन्नशिथिलचंदनतिलकमाननेंदुसंमुखरागतालकलकलतांवश्रद्दधसुप्तामतिधवलोत्तरच्छदेनमयाप्रायेकयार्थतयाचिरविलसनरवेदनिश्चलांशरदंभोधरेत्संगशायिनीं सौदामिनीमिव राजकन्यामपश्यन् दृष्ट्वैव स्फुरदनंगरागश्वोरयितव्यानि स्पृहरूपेवतावच्चोर्यमाणहृदयः किंकर्तव्यतामूढः क्षणमतिष्ठं अतर्कयंच नवेदिमांश्यामलोच्च

नामासादयेयनमृष्यतिजीवितुमांसंवेनबंधुः असंकेतपरामृष्टाचेयंबालाव्यक्तमार्तस्वरणविहन्यान्मेमनोरथं ततोहमवाप्रीयातयमचप्रतिपत्तिरिति नागदंतलग्ननिर्यासकल्कवर्णितंफलकमादायमणिसमुद्गकाद्वर्णपिटिकांसमुद्धृत्य तांतथाशयानांतस्याश्चमांबद्धांजलिंचरणकमलिरवं इमांमार्यांचत्यामयमाबद्धांजलिदक्षिनजनसमिसमर्थमर्थयते स्वपिहिमयासहसुरतश्रमविनोदमासेवमिति हेमकरंडकाच्चंदनतांबूलवीटिकांकर्पूरस्फुटिकांपारिजातकंचोपमुज्यालक्तकपाटलेनतद्रसेनसुधामितोच्चकाकमिथुनंनिरक्षीवं अंगुलीयकविनिमयंचकृत्वाकथंकथंमपिनिरगांसुरंगयाचप्रत्येत्यबंधनागारंतत्रैवबद्धस्य नागरिकवरस्यसिंहघोषनाम्नः श्रेष्ठिदिनेषुमित्रेणोपचरितस्य सोयंपरमयाहतरूपस्वीकांतकस्वयंचप्रतिपद्यलक्ष्यामोक्षइत्युपदिश्य सहशृंगालिकयानिरक्रामिषंनरपतिपथेसमापत्यारक्षिकपुरुषैरचिंतयंच अलमस्मियथैनापसर्तुमनामृष्टएवैभिरेषापुनर्वशीकृत्येल तदिदमत्रप्राप्तरूपमितितानेवचपलमभिपत्यस्वपृष्ठसंगमितकूपरः परमद्भुतस्थित्वाब्रुवंयद्यहमस्मितस्करोभद्रावभीतमां युष्माकमयमधिकारोनपुनरस्यावर्षीयस्याइति सातुतावतेवोन्नीतमदमदभिप्रायातान्सबान्सप्रमाणमभ्येत्यभद्रमुखामेघपुत्रोवायुरक्षिरंचितिसोपरेद्युः प्रसन्नकल्योत्थः प्रकृतिस्थहृदजातः जातास्थयाचमयावंधनान्निर्गमय्यस्तानुत्तिष्ठः परिधाप्यनिश्चयाणियुगलमभवद्वयिपरमान्नमशीरपकामसंचारः कृताभूत् अथनिशीथभूयएवायुनिश्रोनिहत्यकांतंराजदुहित्रान्मेयमितिरहसापरेणराजपतमभ्यपततू निरूप्यचाहंपुत्रमेवंगतमस्यांवेलायामनुधावामित्तेसीदतबध्वेनंमयमपर्यततितियदसोकंदतितावद्दहरयविरेकेनदेवोमातरिश्वावदुपूर्वः किमतेकाकाः शोगंयस्यमनियहीनारः शांतपापमित्यधावं असावप्यमीभिस्त्वामेवोन्मत्तायानुन्मत्तंमुक्तवतीकरतमिदानीबद्धातीतिकदर्थितामदंत्येवमासन्नगाद्गत्वाचरागमंजरीगृहेचिरविरहखेदविह्वलामिमांबहुविधमाश्वास्यतत्रिशाशेषमनेषं प्रत्यक्षेचोदारकेणस

समागच्छ अथभगवंतंमरीचिंवशङ्कोत्थायपुनःप्रतिनतनतपः प्रभावात्प्रत्यापन्नदिव्यश्रुतमुपसंगम्यते
नात्रयंभूतंचदर्शनमुपगमितः सिंहघोषश्चकांतकापचारंनिर्णीयतत्पदेप्रतिष्ठापितरत्नेनवचारुकसुरंगापथेन कन्यापुरप्रवेशभूयोपिमसमापादयत् समगंसिवाहं शृगालिकासुखनिःसृतवातनिरूपा कायाराजदुहित्रा तेष्वेवदिवसेषुचंडवर्मासिंहवर्मावधूतदुहितृप्रार्थनः कुपितोभियुक्तपुरमवारुणत् अमर्षणश्चांगराजोयावदरिभिः पारयामिकंविधिमाचिकीर्षतितावत्स्वयमेवशालंनिर्गत्यप्रत्यासन्नानपिसहायानप्रतीक्ष्य मानोनिर्गत्याभ्यधिकबलेनविद्विषामहतिसांपरायेभिन्नवर्मबलादगृह्यत अथालिकाबलंदत्वाभिगत्यचंडवर्मणाहर्षपरिणेतुमात्मभवनमनीयत कौतुकंचसकिलक्षपावसानेविवाहइत्यवभात् अहंचधनमित्रगृहतद्विवाहायेवपिनद्धमंगलप्रतिसरोधनपित्रमवोचं सर्वसमापतितमंगराजामिसरंराजमंडलं सुगृहमेवसंभृयपौरवृद्धैरुपावर्त्तय उपावृत्तश्चबलतशिरसमेवशत्रुंद्रक्ष्यसीतितथेतितेनाभ्युपगतंगतायुधाभवनत्सर्वसमाकुलमुपसमाधीयमानपरिणयोपकरणमितस्ततप्रवेशनिर्गमनदुःखोक्षसंबाधमलक्ष्यशस्त्रिकःसहप्रविश्यमंगलपाठकेरंवालिकापाणिपल्लवमग्रेसाक्षिण्यार्थवर्णनविधिनाप्रत्यर्प्यमाणमादिसमानस्यायामिनंबाहुदंडंबलवद्गृहीत्वाक्षुरिकयोरसिप्रहितंस्फुरन्तश्चान्यानपिसूतिपयान्यमविषयमगमयंहतविधसंचेतहृदंविचरचपलमानमधुरगात्रींविशालालोचनामभिनिशान्यतदालिंगनसुखमनुबभूवुस्तामादायगर्भगृहमविक्षं अस्मिन्नेवावांतरेतस्मिन्नवांबुवाहस्तनितगंभीरेणनुगृहीतइति श्रुत्वाचस्मित्वाचदंडराजवाहनः कथमसिकार्कश्येनकर्णीसुतमप्यतिक्रांतइति अभिधायपुनरवक्षेपहारवर्मणमाचक्ष्वतवदानीमवसरइत्यभाषतः सोपिसस्मितंप्रणम्यारमतामिधत्तुं इतिदंडिकृतदशकुमारचरितमहाकाव्येअपहारचरितंनामद्वितीयउच्छ्वासः २ श्रीः ३ एषोहमस्मिपर्यटन्नेकदागतोविदेहपुमिथिलामप्रविश्यबहिः क्वचिन्मठिकायांवि

श्रमितुमेत्यकयापिवृद्धतापस्यादत्तपाद्यः क्षणमत्रिदंभूमावधास्थितस्यास्तुमद्दर्शनादेवकिमपिवृद्धधारमश्रु प्रावर्तत किमेतदंबरुदितकारणंकथयेतिपृष्टासकरुणमाचष्टजेवातृकनुश्रूयतेपतिरस्यामिथिलायामद्रवर्मानामासीत्तस्यचलुमगधराजोराजहंसपरंमित्रमासीत् तयोश्चवसुभद्रबलशंबरयोरिवचसुमतीप्रियंवदसख्यमप्रतिममदधतां प्रथमगर्भाभिनंदितांप्रियसखींदिदृक्षुःप्रियवदासहभर्त्राघुष्यपुरमगमत् तस्मिन्नेवसमयेमालवेनसहमगधराजस्यमहज्जन्यमजनि तत्रलेशतोपिदुर्लक्षितांगतिमगान्मगधराजः मेथिलंद्रक्ष्यमालवेंद्रप्रयत्नपाणितः स्वविषयंप्रतिनिवर्त्तोज्येष्ठस्यसंहारवर्मणः सुतेविक्रमवर्मप्रभृतिभिर्व्याप्तंराष्ट्रमाकर्ण्यस्वस्त्रीयास्कन्धपतेर्दंडावयवमादिस्फरटीपथमवगाह्य सुधाकलुषसर्वस्वोभूत्तत्सुतेनचकनियसाहस्रचर्तिनैकाकिनीयनचरशरवर्षपतायितावनपथमगाद्विषितश्चमेशार्दूलनखावलीढनिपतितायाःपाणिभ्रष्टःस्खालकःकस्यापिकपिलाशवस्यक्रोडरंभमभ्यसीयत तदुधाकर्षिणोव्याघ्रस्यासृनिषुरिष्यसनयंत्रमुक्तःक्षणादवालिप्तत् भिक्षुदारकैःसयत्नोपहारिसांत्वरुरोहसुप्तकेनापिवृद्धपालेनोपनीयस्वकुटीरमावेश्यरूपयोपकांतव्रणास्वर्थीभूयसभर्तुरंतिकमुपातिष्ठासुरहौसेयतयावद्व्याकुलीभवामितावन्ममैवदुहितासहपूनाकेनापितमेवोद्देशंआगमत् साभृशंरुरोदरुदितानेचसार्थयातेनस्वहस्तगतस्यराजपुत्रस्यकिरातभर्तृहस्तगमनंआत्मनश्चकेनापिवनचरेणब्रह्मविरोपणंस्वस्थायाश्चपुनस्तेनोपयंतुंचिंतितायानिरूढजातिसंसर्गवैरूप्यव्याप्रत्याख्यानपारुष्यं तदक्षमणाचपुनाविविक्तेविपिनेस्वशिरःकर्त्तनोद्यममनेनयूनायदृच्छयादृष्टनत्वस्यदुरात्मनोहननमाप्तश्चोपयमनमित्यकथयत् संतुष्टयामिथिलेंद्रस्यकोपिसेवकःकारणविलंबीमार्गानुसारीजातः सहतेनस्वभर्तुरंतिकंउपसृत्यपुत्रदत्तांतनश्चमस्यादेवाःप्रियंवदायाश्चादृष्टवसुचराजादिदोषान्येषुपुत्रेष्विति ऐविगृह्य पुनरसहिष्णुतयातिमात्रंप्रायुंक्षयवधःदेवीच

बंधनंचगमिता दग्धापुनरहमस्मि वार्ड्के हतजीवितमपारयंतीति हातुंमयज्यांकिंचयहीषंदुहितानुमन्महतजी
विकाकश्चिकरचर्ममहादेवीकृत्यसुंदरीनामाशिश्रियत् तोचद्राजपुत्रोनिरूपद्रवाबद्धिष्यतामियताकालां
शेनतवेमांबयोवस्थामस्य स्तां नयोश्चसनोतदायादानैरंद्रस्यप्रगृह्यकारिणोभवेयुरितिप्रकटमन्युरभिरुरोधद
श्रुत्वाचतांतापंसीगिरमहपिरद्वाव्योनिगूढमर्थांधायधेमंचसमाश्वसिहि नन्वसिकश्चिन्मुनिरूवयातदेव
स्थायापुत्राभ्युपपादपार्थेयाचितश्चेनसलब्धोबद्धिस्तश्चवार्तेयमतिमहतीकिमनयासोहमस्मि शक्यश्चमयासो
विकटवर्कमायथाकथंचिदुपस्थिष्यत्यदेपोयितुं अनुजाःपुनरतिचहवसेजारचपदामांतुनकश्चिदिहस्थइ
दृक्याज्ञानातिपितराबपितावन्मान्नप्रतिसंविदातकिमुतेततस्तमेनमर्थमुपायेनसाधयिष्यामीत्यगादिष्यं सा
नुरद्वासरुदितंपरिष्वज्यमुहुर्मुहुःशिरस्युपाघ्राय प्रस्तुतरुवनीसगद्गदमगदत्वत्सचिरंजीवभद्रंनवप्रसन्नो
यभगवान्विधिरथवप्रहारचर्मराषदिविदेहाजाताः यतःप्रत्यवमानपीथाहुर्भवानपारंचेतश्चोकसागरमयोत्सा
रयिता अहोमहद्गाधेयंदयाःप्रियंवदायाइतिहर्षनिर्भरास्नानभोजनादिनामानुपाचरन् अशिश्रियंचनि
शिमर्द्धैकदेशेकुशय्यां अचिंतयंचविनोपधिनानसाध्योयमर्थः स्त्रियश्चोपधीनामुद्भवक्षेत्रं अनोस्यांतः पुर
दृत्तांतमवगम्यतत् द्वारेणकिंचिज्ज्ञात्वमाचरेयमितिचिंतयत्येवमपिमहार्णवोदरान्मग्नमार्कंडतुरंगमश्वासरया
वधूतेवव्यादृत्ततत्रियामा समुद्रगर्भवासरजडीकृतइवमंदप्रतापोभगवान् दिवसकरःप्रादुरासीत् उत्थायाव
सापितदिनमुखनियमस्नानमेमातरमवादिषं अंबजात्मस्यास्यविकटवर्मणः कश्चिदंतः पुरवृत्तांतमभिजा
नासिइत्यनवसितवचनएवमयिकाविदंनाप्रत्यदृश्यत तांचावेक्ष्यसामेधात्रीहर्षाश्रुकुंठितकुवमाचष्ट
पुत्रिपुष्करिकेपश्यभर्तुरारकं अयमसावकृपयामयावनेपरित्यक्तः पुनरप्येवमागतइति साचहृष्याश्रुनि
र्भरनिपीडितांचिरंप्ररुद्यबहुप्रलप्यशांतापुनरसोमात्राराजांतः पुरमवृत्तांतान्यायुज्यतः उत्कंचलया

कुमारकामेश्वरस्यकलिंदयमनाम्नः कन्याकृत्यसुंदरीनामकस्यासुचरूपेचाप्सरसोप्यतिक्रांतापतिमप्यभिभू
यवर्तते तदेकवल्लभःसनुवहवराधनोपिविकटवर्मेतिनामयोचं उपसर्धेनामनियुक्तेर्गंधमात्रेः उपजनयचासमा
नदाघनिदाघिनास्वभर्तरिद्वेषं अनुरूपभर्तृगामिनीनां वासवदत्तादीनांवर्णनयाहृयानुशयं अवरोधनांतरेषुच
राज्ञोविलसितानिसुरदान्यपिप्रयत्नेनान्विष्यप्रकाशयंतीमानमस्यावर्द्धयंतिपुनर्मंत्रियामयोचं इत्थमेवत्वया
पि अनन्यव्यापारयानपांगनास्ताडयः स्यातथाप्रत्यहंचयत्तत्रवृत्तांतंतवदस्मित्यवेयवोद्धव्यः मदुक्तापुनरि
यमुदर्कंस्वादादस्मत् कर्मणःप्रसाधनायछायेवानयार्पिनीकृत्यसुंदरीमनुवर्ततामिति तेतमर्थंतथेवान्वति
ष्टतां कतिषुचरदिनेषुगतेषु आचष्टममांबामोवत्समाधवीवपिचमदाश्लेषिणीयथाशोच्यमात्मानंमन्यतेतथो
पपाद्यस्थापिताकिंभूयः कृत्यमिति पुनरहमभिलिष्यात्मनः प्रतिकृमितियममुष्यनेयानीतांचेनां निर्वर्ण्यसानिय
तमेवंवक्ष्यति ननुकश्चिदसिदेदृशाकारःपुमानिति प्रतिज्ञयेनांयदिस्यातततः किमितिनस्ययदुत्तरंसादास्यतित
दहमस्मिप्रतिबोधनीयइतिसानथेतिराजकुलमुपसंक्रम्यप्रतिनिवृत्तामत्यमर्कांतन्यवेदयत वत्सदर्शितासो
चित्रपटस्तस्यमत्तकाशिन्येचिंत्यमाणाचास्यात्रिभुवनमिदंसनार्थीकृतंदेवेपिकुसुमन्वयिदृशीबधुःश्री
र्नसंनिधत्तेचित्रमेतचित्रमतरंबनतमबमियदृशदृहत्यानिर्मिमीतेकेनेत्तदालिखितमित्यारुतवतीध्यारु
तवतीच मयाचस्मेरयोदीरितंविदेसदृशमाज्ञापयसिभगवान्मकरकेतुरूपंवंसुंदरइतिनशक्यमचसंभाव
यितुं अथतुविरूपोर्णयमर्णवनभिःकचिदीदृशमपिरूपंदेवशक्तासंभवेत् अथयद्येवंरूपोरूपानुरूपशिल्पदर्शि
लिपिविज्ञानकोशलोयुवामहाकुलीनश्चकश्चित्सन्निहितःस्याकिमस्माभिर्दृश्यात्इतितयोक्तं अंबकिंब्रवी
मिशरीरंहृदयंजीवितमिति सर्वमिदमस्यमनईचनतोनकिंचिल्लप्स्यतनचेदयंविग्रलंभःस्यात् अमुष्यदर्श
नोत्सर्वानुभवेनयथेदंचक्षुःस्थिरतार्थभवेन्नथानुग्रहः कार्यइतिभूयोपिमयारटनरीकर्तुमुपन्यस्तं अस्मि

कोपिराजसूनुरुपनुङ्श्वरत्नमुष्यासिवसंतोत्सवेसहसमूवीभिर्नगरोपवनविहारिणीविश्रब्धहरिणीरतिरिवयदृच्छयादर्शनप
थंगता गतश्वासोकामशरैकलक्ष्यतांमामन्ववर्तिष्ट मयाचबामन्योन्यानुरूपेरन्यदुर्लभैराकारादिभिर्गुणातिशयैःमेर्यमा
ण यात्तद्रचितैरेवशेषस्त्रगनुलेपनादिभिश्चिरमुपासितासि नादृश्यंचतेनस्वयमबालिस्यत्वसमाधिगादृदर्शनायप्रेषितं
एषचेदर्थोनिश्चितस्यादमुष्यातिमानुषप्राणसत्वप्रज्ञाप्रकर्षस्यनाकिंचिदुष्करंनामतत्तमयैवदर्शयेयंसंकेतोदयइति तया
नुकिंचिदिवध्यात्वापुनरभिहितं अंबनेतदिदानींगोप्यत्तममतः कथयामिममतातस्यशस्त्रप्रहारवर्मणासमहतीप्रीतिरासी
त् मातुश्चमेमानवत्याः प्रियवयस्यादेवीप्रियंवदासीत् ताभ्यांपुनरजातापत्याभ्यामेवसमयः कृतोभूत् आवयोः पुत्रव
त्याः पुत्रायदुहितृमत्यादुहितादेयेति मातुर्मांजातामपिनशिशवेप्रियंवदेति प्रार्थयमानायविकटवर्मणेदेयादृत्तबान्धमता
तथ अयंमेनिष्ठाः पितृद्वेष्टीनात्युपपन्नसंस्थानः कामोपचारेष्वप्रवेचक्षण्यः कलासुकाव्यनाटकादिषुमंदाभिनिवेशः
शौर्योत्साहादीदुर्विकत्थनोस्थानवर्धीनातिरोचतममेषभर्त्ता विशेषतश्चैघुवासरेषुयदयमुद्यानेमदंतरंगभूतांपुष्करिकामध्यु
षांतवर्तिनीमनादृत्यमध्याह्नसत्यमत्सरामनात्मज्ञामनात्मनाटकीयांरमयंतिकामपत्यनिर्विशयंमत्संबंधिताया श्चपु
कलताणः स्वयमुभवचिताभिः सुमनोभिरलमकार्षीत् सदुपभुक्तमुक्तेचित्रकूटगर्भवेदिकागतेरत्नतल्पेतयासहस्याहा
र्षीत् अयोग्यश्चयुष्मत्परत्वात्तुंचप्रवृत्तस्तातः किमित्यवेक्ष्यते परलोकभयंचेहिकेनदुःखनांतर्हितं अविषह्यंहियो
पितामनंगशरनिषंगीभूतचेतसामनिष्टजनविरसंवासयंत्रणादुःखं अतोमुनापुरुषेणायोपातमाधवीगृहांसमागमय
यत्तद्दातश्रवणमात्रेणैवहिममातिमात्रंमनोनुरंक्षे अस्तिचायमर्थराशिरनेनामुष्यपदेप्रतिपाद्यतमेवात्यंततयोपचयंनीविष्या
मीतिमयापितदभ्युपेत्यप्रत्यागतं अतःपरंभर्तृदारकःप्रमाणमिति तत्तस्यैवसकाशादंतःपरसन्निवेशमंतर्वंशिकपुरु
षस्थानामप्रमदवनप्रवेशानपिविभागेनावगम्यास्मगिरिशिखरपातक्षुभितशोणितदवशोणीभवतिमानुविवेपश्चिमांबुधिः
यःपाननिर्वापितंपतंगांगारधूमसंभारइवभरितनभसितमसिप्रज्रृंभतेपरदारपरामर्शोन्मुखस्यममाचार्यकमिवकर्तुमुद्यि

गुरुपरियहणश्लाघिनिग्रहायेसरेक्षपाकरेकस्यस्कंदरीवदनपुंडरीकेणेवमदर्शीनातिरागप्रथमोपनतेनस्मयमानेनचंद्रमं
डलेनसंधुमाणातेजसित्रिभुवनविजीगीषयतेदेवेकुसुमधन्वनियोचितंशयनमभजे व्यचीचरंचसिद्धायणयायमर्थः
किंतुपरकलत्रलंघनाद्धर्मपीडाभवेत्साव्यर्थकामयोर्द्वयोरुपलंभेशास्त्रकारैरनुमतेवगुरुजनबंधमोक्षोपायासंधि
नामयाचेषव्यतिक्रमः कृतःसदपिपाद्यंनिहत्यकियस्यंतीतिचिंतापराधीनएवनिद्रयापराभूशे अदृश्यतचस्वप्नेहस्तिव
क्त्रोभगवान् आहरत्मच सौम्योपहारवर्मन्मास्मतेदुर्विकल्पीभूत्वमसिमदंशः शोकरजताभारलालनोचितासुर
सरिदसोवरवर्णिनी साकदाचिन्महिलोलनासहिष्णुर्मामशपत्एहिमर्त्यत्व अशाप्यमितिचतमयायथेहवदुभोग्या
तथाप्राप्यापिमानुष्यकमनेकसाधरणीभवेति अभ्यर्थितश्चामुंपेकपूर्वपुनस्त्वामेवोपचर्यायावज्जीवंरमयेयमितितस्य
मर्थोभव्यएवभवनिराशंकइति प्रतिबुध्यचप्रीतियुक्तस्तदहरपिद्रियांसंकेतव्यतिकरादिस्मरणेनानेषं अन्येद्युरप्यनं
गोमयवेषुवर्षमवर्षत अमुष्यच्चज्योतिष्मतः प्रभामयंसरः प्रासरच्चतिमिरमयःकर्दमः कार्दमिकनिवसनश्चद
ृतरपरिकरः खड्गपाणिरुपहृत्यैतप्रभृतोपस्करः स्मरन्मातृदत्तान्यभिज्ञानानिरानमंदिरपरिखामुदंभसमुपातिष्ठं अ
थोपखातमातृगृहद्वारेपुष्करिकायाप्रथमसंनिधापिंतावेणुयष्टिकामादायशायितयाचपरिघांस्थापितयावप्राकारमत्प
लंघयं अधिरुह्यचपक्केष्टकचितेनगोपुरोपरितलाधिरोहिणासोपानपथेनभुवमवातरं अवतीर्णश्चकुलवीथीमति
क्रम्यचंपकपालिदर्शनामनागिधोपसृत्योत्तराहिकरुणंचक्रंवाकमिथुनरवमशृणवं पुनरुदीचापाटलिपथेनस्पर्शलिप्स
विशालसौधकुड्योदरेणशरच्छेषमिवगत्वापुनः प्राचापिंडीभांडीरखंडमंडितोभयपार्श्वनसैकतपथेनकिंचिदंतरम
तिक्रम्यपुनरुदीचीवृतवीथीमगाहिततश्चगहनंतरमुदरोपचितरत्नवेदिकंमाधवीलतानामंडपमीषद्दूरतस्समुद्रफेनन्मिरिव
तभासादीपवर्त्यन्यरूपयं प्रविश्यचैकपार्श्वेफुल्लपुष्पनिरंतरंकुरंडकपोतपंक्तिभिःपरिगतंगर्भगृहमवनिपतितारुणा
शोकशारवामयमभिनवकुसुमकोरकपुलकलांछितंप्रत्यग्रप्रवालपरपाटलंकपाटमुद्घाट्यप्राविक्षं तत्रचासीत्स्वा

स्तीर्णकुसुमशयनं सुरतोपकारणवस्तुगर्भश्चकमलिनीपत्रशयनसंपुराः दन्तमयस्तालवृंतः सुरभिसलिलभरितश्चभृंगारकः समुपविश्यचमुहूर्तंविश्रांतः परिमलमतिशयवंतमाघ्रासिषं अत्रांतरेचमेदमंदंपदशब्दं भूत्वेवसंकेतगृहान्निर्गत्यरक्ताशोकस्कंधपार्श्वव्यवहितांगस्थितोस्मि साचसुभ्रूः सुशीमकामाशयेरुपेत्यतत्रमामदृष्ट्वाबलवद्व्यथिष्टव्यसृजच्चमन्नराजहंसीवकंठरागवल्गुदृद्दांगिरं यत्करमस्मिविप्रलब्धानास्युपायः प्राणितुं अपिहृदयतिमिदमकार्यं कार्यंवदध्यवसायश्रेयसापित्तदसंभवेनकिमेवमुन्नाम्यासि भगवन्पंचबाणकरुणानायराधः क्रतोमयायदेवंदह्यसिन चभस्मीकरोषीति अथाहमाविर्भूयविरतदीपभाजनो भामिनिनचुबकपराधंभवत्याचिन्नजन्मनोयदमुष्यजीवितभूतारतिरंकृत्याकदर्थिता धनुर्यष्टिर्भूताभ्यांभ्रमरमालामयीज्यानीलालककुतिभिः अस्त्राण्यपांगदृष्टिभिः महाराजनध्वजपटांशुकंदन्तच्छदमयूखजालकैः प्रथममहन्मलयमारुतः परिभवदीयसानिःश्वासपवनेन परभृतरुतसंतिमंजुलैः प्रलापैः पुष्पमयीपताकाभुजजष्टिभ्यांदिग्विजयारंभपूर्णकुंभमिथुनमरोजकुंभयुगलेन नेत्राभ्यांमीनोनाभिमंडलेनक्रीडासरः श्रोणिमंडलेनसन्नाह्यरथपडलं हरुदंडयुगलेनभवनात्मतोरणस्तंभयुगलं चरणतलप्रभाभिर्लाक्षार्णकिसलयमतः स्थानएवत्वांदुनोतिमीनकेतुमंपुनरनपराधंबएकमायासयतीत्येषस्यायदोषस्तत्रसीदसुंदरिजीवयमांजीवनोषधिभिरिवापांगेनंगभुजंगदष्टमित्याश्लिष्टवान् अरीरमंचानंगरागपेशलागींविशाललोचनां अवासितार्थचारुकुवितेक्षणामीषत्स्वेदरोद्भेदजनितकपोलसुलभनगलिमनंगकलकलप्रलापिनीमकरुणदशनकुरुहाघ्रणाव्यतिकरामत्यर्थपरिश्रमरथागीमार्तामिवलक्षयित्वामानसींशारीरींचधारणांशिथिलयित्वात्मानमपिनयासमानार्थमापादयंतत्क्षणविमुक्तसंगतोचरतावसानिकंविधिमनुभवंतोचिरपरिचितविवातिरूढविश्रंभोक्षणमवातिष्ठावहि पुनरहमुद्ग्रहमायतंचनिःश्वस्यकिंचिद्दीनदृष्टिः सचकितप्रसारिताभ्यांभुजलताभ्यांमेनांनिविडंपरिष्वज्यनातिविशदमुच्चैर्विषं अश्रुमुखीसायदिप्रयासिनाथमेप्रयातमेवजीवितंगणयनयमामपिनचेद्सौरासजनोनिः प्रयोजनइत्यंजलिमबतंसर्तामि

नैषीत् अवादिषंचतां अयिसुभ्रुवेकः सचेतनः स्त्रियमभिकामयमानांनाभिनंदतियदिमदनुग्रहनिश्चलस्तवाभिसंधिरात्मविचारंमदुपदिष्टं आदर्शयराज्ञेरहसिमत्सादृश्यगर्भंचित्रपटं आचक्ष्वचकिमियमाकृतिः पुरुषसौंदर्यस्यपारमारूढानवेति बाढमारूढेतिनूनमसौवक्ष्यति अहिभूयोयदेवमस्तिकापित्तापसीदेशांतरभ्रमणलब्धभागस्तस्यद्रामभभातृभूतानयदमालेख्यरूपंपुरस्कृत्याहमुक्ता सोस्मितादृशोमंत्रोयेनत्वमुपोषितापर्वणिविधिक्रियांभूमौपुरोहितादिभिर्हुतमुक्तेसप्तार्चिषिनक्तमेकाकिनीशतंचंदनसमिधः शतमगुस्सामिधः शतंकर्पूरमुष्टीः षट्वस्त्राणिचप्रभातानिहुत्वाभविष्यस्येवमाकृतिरथवादयिष्यसियंयंरागादकृणिताद्दनश्चभूमीपतिर्भवित्येसर्वरहस्यज्ञामारख्यायनिभीलिताक्षोयदित्वामालिंगेदियमाकृतिरमुष्यसंकल्पेन त्वंतुभविष्यसियथापुराकारेव यदिभवत्येवंबलियायमंचेवंरोचतेनास्मिन्विषोविसंवादः कार्य इतिपुश्चेदिदंतवाभिमतंसहस्रद्विमंत्रिभिरनुनैः पौरजानपदेभ्यसहस्रंप्रधार्यतेषामप्यनुमतेकर्मरागस्मिन्नभिमुखेनस्थेयमितिसनियतमभ्युपेष्यति पुनरस्यामेवस्यामेवप्रमदवनवृक्षवीथीभृंगाटिकायामाथर्वणिकेनविधिनासंतर्पितपशुनाभिहुयमुनेहिरण्यरेतसितद्धूमशमनसंप्रवेशितेचमयास्मिन्नेवक्रतावंडुपेस्थातव्यंत्वपुनः प्रगदायांप्रदोषवेलायामालापिष्यसिकर्णेऋतनर्मस्मितविकटवर्मणंधूर्तसमकृतज्ञश्चमदनुग्रहलब्धेनामुनारूपेणलोचनोत्सवायमानेनमत्सपत्नीरपिरमयिष्यसिनाहमात्मविनाशायवेतालोत्थापनमाचरेयमिति भूत्वेदंत्वद्वचः सयद्वक्ष्यतितन्मयमेकाकिनीउपागत्यनिवेदयिष्यसि ततः परममहमेवज्ञास्यामिममपदविन्हानिचोपवनेपुष्करिकयाप्रमार्जयेतिसातथेतिशास्त्रोपदेशमिवमदुक्तमादृत्यानृत्तसुरतरागेवकथंकथकथमप्यगादंतःपुरं अहमपियथाप्रवेशंनिर्गत्यस्वमेवावासमयासिषं अथसामंतकाशिनीतथातमर्थमन्वतिष्ठन् अतिष्ठच्चतन्मतेसदुर्मतिः अथमच्चपौरजानपदेष्वियमद्भुतायमानावार्ता राजाकिलविकटवर्मादेवीमंत्रबलेनदेवयोग्यंबपुरासादयिष्यतिनूनमेषविप्रलंभोनाधिकृत्याणंकेवकथाप्रमादस्य स्वस्मिन्नेवांतःपुरोपवनस्थायमहिष्येवसंपाद्यःकिलायमर्थः तथाहिव्यह

स्यतिमबुद्धिभिर्मंत्रिभिरप्यनुमतोयद्येवं भाविनातः परमन्यदस्तिकिंचिदद्भुतमचिंत्योहिमणिमंत्रौषधीनांप्रभावइतिप्रस्तुतरेषु
लोकप्रवादेषुप्राप्तेपर्वदिवसेप्रगादायांप्रोदलमसिप्रदोषवेलायांमतः पुरोधानादुदेत्य धूर्जटिकंठधूम्रोधूमोद्गमः क्षीरान्यदधि
तिलगोरक्तार्षपयसामांसरुधिरादुतीनांचपरिमलः पवनानुसारीदिशिदिशिप्रावासीत् प्रशांतेचसहसाधूमोद्गमेनस्मिन्नहमविशंनि
शांतोयानं आगमच्चगजगामिनी प्रालिंग्यमांसस्मितं समभ्यधत्तधूर्तसिद्धनः समीहितमवसितःसपशुः अमुष्यचप्रलोभ
नायत्वदादिष्टयादिशामयोक्तं कितवनसाधयिष्यामिनसौंदर्यमनंगसुंदरोहित्वमप्सरसामपिस्पृहणीयाभविष्यतिकिमुतमा
नुषीणांमधुकरइवनिसर्गचपलोयत्रकचिदासजतिभवादृशोन्दशंसइति तेनमेषादयानित्याभिहितं रंभोरुसहस्वमत्स्व
तानिदुश्चरितानिमनसापिनचिंतयेयमितः परमितरनारीत्वेरस्वप्रकृतास्मिन्कर्मणीति अनंतरंतदहमीदृशेनवेषाहिकेन
नेपथ्येनत्वामभिसृतवती प्रागपिरागाग्निसाक्षिकमनंगेनगुरुणादत्तेधनुष्यमेषा॥ जातापुनरपीमंजातवेदसंसाक्षीकृत्यस्व
हृदयेनदत्तेतिप्रपदेनचरणपृष्ठेनिपीड्योक्षिप्तयादपार्श्वेरितरत्नव्यतिषक्तकोमलांगुलिनलेनभुजलतादयेनकंधरांमभा
वेशासलीलमाननमानमप्य स्वयमुन्नमितमुखकमलाविश्रांतविशालदक्षिरसरूदभ्यचुंबत् अथेनामिहैवकुरंटयुत्सग
मितिष्ठयावदहंनिर्गत्य साधयेयंसाधनमितिविसृज्यतामुपसन्नहोमालयप्रदेशमशोकशारवाविलंबिनीयंमंचालयं
अकूजच्चसातंजडंसुतांतदूतीबाहयंती प्रावर्तिषिचाहमयुरचंदनप्रसुरवानिहोतुं आयासीच्चसकर्तुंयथाकमीश्वरः शंका
पन्नमिवकिंचित्सविस्मयंतिष्ठंतमब्रवं श्रूहिसत्यंभूयोपिभगवंतमवचित्र भानुंसाक्षीकृत्यनचेदनेनरूपणमत्सपत्नीरभि
रमयिष्यसि ततस्त्वयीसंक्रामेयमितिनावंतेवदेयैवयंनोपधिरितिस्फुटोपजातसंप्रत्ययः प्रावर्ततशपथशताया स्मित्वापुन
र्मयोक्तं किंवाशपथेनमानुषीमांपरिभविष्यति ययप्सरोभिः संगच्छसेसंगच्छस्वकामंकथयःकामितरहस्यानितत्कथांतेहितस्व
रूपभ्रंशइति सोब्रवीदस्मियथोमातापितुः कनिष्ठः प्रहारवर्मानंविषान्नेनव्यापाद्याजीर्णदोषंव्यापयेयमितिमंत्रिभिः सहाध्यव
सितं अनुजायविशालवर्मणादंडचक्रंपुंड्राभियोगायदिसितं पौरवद्रुः पांचालिकः परिव्राजकश्चसार्थवाहः स्वनतिनाम्नोयवना

द्वज्रमेकंवसुंधरामूल्यंलधीयसार्धेणालभ्यमितिममैकांतमंत्रयेतां गृहपतिश्चममातरंगभूतोजनपदमहत्तरः शतहलि
रलीकवादशीलमवलेपितंदुष्टग्राम्यमनंतरंजनपदकोपेनघातयेयमितिदंडधरानुद्धारकर्मणिमत्सयोगान्नियोक्ष्य
भ्युपागमत् इत्थमिदंरहस्यमचिरप्रसृतमिति आकर्ण्यतमियत्तथायुरुपयस्वकर्मोचितांगतिमिति क्षुरिकयाद्वि धा
कृत्यरुरुगात्रंतस्मिन्नेवपीतस्फीतसर्पिषिहिरण्यरेतस्यजुहवं अनासीच्चासोमस्मसात् अथस्मीस्वभावादीषद्विह्वलो
हृदयवल्लभामाश्वास्यहरन्किसलयेवलंव्यगत्वात्तद्गृहमनुप्तयातस्याः सर्वतः पुराण्यालूयसंवादवान् यस्मिंतवि
लासिनीसार्थमध्येकिंचिद्धृत्यपिसृश्वरोधमंडलस्यामेवसंहतोरुमूरुपर्पीडभुजोपपीडंचोपगूह्यतुल्येरमयन्न
त्यामिवाभुनिशामनेषं अलभेचतन्मुखवात्तद्राजकुलस्यशीलं उषसिस्नात्वाकृतप्रतिमंगलोमंत्रिभिः समागंडतांश्चा
ब्रवमार्यारूपणेवसहपरिदृतोममस्वभावोएषविषाज्ञनदंतुंचिंतितः पितामेसमुत्कास्यमेवराज्यंभूयएवायाहयितव्यः
पितृवदमुष्मिन्शुश्रूषयेववर्तामहेनत्यस्तिपितृवधात्परंपातकमिति अंतरंचविशालवर्मणमाहूयोक्तवान् वत्स
नसुभिक्षाः सांप्रतंपुड्राम्लेच्छदुःखदुर्भिक्षोपहतास्यक्तात्मनोराष्ट्रंनः समृद्धमधिद्रवेयुरतोमुष्टिबंधः सख्यबंधाय
दोषपद्यतेतदाभियास्यामित्यास्यमिनाचपात्रायुक्तेति नागरवृद्धाव्यक्तापिवं अत्रीयसामूल्येनमहार्हवज्रमरक्त
नामलभ्यंधर्मरक्षायेसानुगुणेनैवमूल्येनारःक्रायतामिति श्रुतहलिराष्ट्रमुख्यमाहूयाख्यातवान् योसाचनंतसारः
प्रहारचर्मणः पक्षइतिपुरानिनाशयिषितः सोपिपितामहप्रकृतिरस्थीकृमिनाश्यतत्वयापित्तास्मिन्सरंभोकार्यइति इ
मेसर्वमिदमभिज्ञानिकमुपलभ्यसएवायमितिनिश्चयंयुर्वाणाविस्मयमानाश्चमांमहादेवींचप्रशंसंतोमंत्रवत्वा
निर्गोहद्योषयंतोबंधनात्पितरोमिः कामव्यस्वराज्यंप्रत्यपादयं अहंतयामेधाव्यासर्वमिदंसमाचेष्टितंरहसिविज्ञाप्यपोः
प्रहरुकाष्ठाधिरूढयोस्तयोः पादमूलमभजे अभज्यंचयोवराज्यलक्ष्मीतातानुज्ञातयाप्रशांतात्सारेषादविहरगर्भदुर्भ
गान् भोगान्निर्विशन्भूयोस्यपितृसख्यस्यसिंहवर्मणोलक्षाखंडवर्मणश्चयाभियोगमवगम्यशत्रुवधोमिवरक्षाचोप

यंमपि करणीयमित्यत्पुनात्पुसमुत्थानेनसंन्यचकेणाभ्यसरं अभूयंभूमिरुत्तादत्लक्ष्मीसाक्षात्क्रियामहोत्सर्वानंदराशेरि
ति श्रुत्वेतद्देवोराजवाहनः सस्मितमवादीत् पश्यतपारत्रिकमुपधियुक्तमपिगुरुजनबंधनमुक्तिहेतुतया दुष्टमित्रप्रमा
पणाभ्युपायतयाराज्योपलब्धिमूलतयाचपुरुषलाबध्यर्थधर्मावप्यशरीरवत् किंहिबुद्धिमत्प्रयुक्तंनाभ्युपतिशोभामित्यर्थपा
लमुखेनिधायस्निग्धदीर्घोदृष्टिमाचष्टांभवानामियंचरितमित्यादेशा सापिवद्रांजलिरभिदधे ॥श्रीः ३ इतिदंडिनः
कृतौदशकुमारचरितेमहाकाव्येतृतीयउछ्वासः श्रीः देवसोव्यहमेभिरेवसुहृद्भिरेकत्रमोर्मिमालिनेमिभूमिवलयंभ्य
मन्नुपासरंकदाचिद्वाराणसीं उपस्पृशन्मणिभंगनिर्मलांभसिमणिकर्णिकायामविमुक्तेश्वरभगवंतंमंथकमथनमभिम
ण्य प्रदक्षिणंपरिभ्रमन्युरुषमेकमायामवंतमायसपरिघपीवराभ्यांभुजाभ्यांवंध्यमानपरिकरमविरतोच्छ्वसंतामद्रा
मद्राक्षंअतर्कयंच कर्कशोयंपुरुषः कार्पण्यमिवमूर्तिमानतारंचक्षुरारभ्यसाहसानुधावी नूनमसौप्राणनिस्पृहः किम
पिरूक्षंप्रियजनव्यसनंमूलंप्रचिंतसते तत्पृच्छेयमेनमक्षिचेन्ममापिकोपिसाहाय्यकाशक्तमेनमभ्यवदेत्यपृच्छं भद्रसेना
होयं साहसमवगमयतिनंवेद्मोप्यभिधामिश्रोतुंशक्तहेतुमिति समांसबहुमानंनिवर्ण्यकोदोषश्रूयतामितिकचिरकरो
रतलेमयासहनिषस्मः कथामकार्षीत् ॥ महाभागसोस्मिपूर्वेषुकामचरः पुण्यभद्रोनामगृहपतिः पुत्रःप्रयत्नसंपद्वि
तपित्रादेवछंदवतीचोर्यरत्तिरासं अथास्यांकाशीपुर्यामर्यधर्य्यस्यकस्यचिद्गृहेचोरयित्वारूपाभिग्राहिणोवेधेवर्द्धं
मयिमत्तहस्तीमृत्युविजयोनामहिंसाविहारंराजद्वारगोपुरोपरिसलाधिरूढस्यपश्यतः कामपालनामउत्तमामात्यस्य
शासनात् जनकंठरवद्विगुणितघंटारवोमोडलितहस्तकांडमध्यधावत् अभिपत्यचमयानिर्भयेननिर्भर्त्सितःप
रिणतः दारुखंडसुखिरानुप्रविशोभयभुजदंडग्रहितप्रतिमानोभीतइवन्यवर्त्तिष्ट भूयश्चनेभाजातसरभेणनि
कामदारुणेर्योगंकुशपादेरभिमुखीकृतोमयापिद्विगुणाविद्धुमन्युनानिर्भर्त्स्याभिहतोनिरत्यायाद्भवत् अथमयानिष
त्यसरभसमाकुष्टोनुष्टः सयंनाहंतमतोसिकयासिकुंजरापसदेविज्ञेनवारणेनवणं मुहुर्मुहुरविघ्नन्निर्याणभोग

कथमपिमदभिमुखमकरोत् अपसरतुद्विरदकीटएषोन्यः कश्चिन्मातंगपतिरानीयतांयेनाहमिहमुहूर्तंविहृत्यग
च्छामिगंतव्यागतिमिमित्यवोचं दृष्ट्वैवसमारुष्टमुद्गर्जंतमुत्क्रांतयंत्रानिष्टुराक्षःपलायिष्ट मंत्रिणापुनरहमाहूयाभ्य
धायिषिभद्रमृत्युरियंमृत्युविजयोहिंसाविहारीसोयमपिनामस्वयंवंभूताकृतः तद्विरम्यकर्मणोस्मान्मलीमसाक्रिम
लभासिप्रपद्यास्मानार्यवृत्त्यावर्तितुमिति यथाज्ञापितोस्मीतिविज्ञापितोयंमयामित्रवन्मध्यवर्तिषु मयेकदारहसि
जातविश्रंभेणपृष्टः सोभाषतस्वचरितं आसीत्कुरुक्षयपुरेराज्ञोरिपुंजयस्यमंत्रीधर्मपालोनामविश्रुतधीः श्रुतक
र्तिरमुष्यपुत्रःसुमित्रोनामपित्रेवसमः प्रज्ञागुणेषु तस्यास्मिद्वेमातुरः कनीयान्भ्राताहं वेशेषुविलसतं मांविनय
रुचिरसावधारयत् पुनरार्यादुर्मुखश्चाहमपसृत्यदिङ्मुखेषुभ्रमन्यदृदयास्यांवाराणस्यांप्रमदवनेमदानाराधना
यनिर्गत्यसहसरभिकंडुकेनपरिक्रीडमानांकाशीभर्तुश्चेडसिंहस्यकन्यांकीर्तिमतींनामाचक्षमे कथमपिसमग्रंछे
अथछन्नंचविहरताकुमारीपुरेसामयासीदापन्नसत्वाकंचित्सुतंचसूतवतीमृतयतइतिसोपविद्धयारहस्यनिर्भेदभ
यात्पद्मिजनेनक्रीडाशैलेशयस्मिन्नानाभ्यासनीतः तथैवचनिवर्तमानयानिशीथेराजवीथ्यामारक्षिकपुरुषैरभिगृह्य
तर्जितयादंडपाशैर्बध्यमानयानिर्भिन्नपार्थरहस्यांराजाज्ञयाहमाक्रीडनगिरिगृहविश्रब्धसुप्तस्तयोपदर्शितःपथापर
न्नरज्जवहुः स्मशानमुपनीयमातंगोतेनकृपाणेनमाजिहीर्ष्यं नियतिबलाच्छ्वनबंधनरज्जुमसिमांछित्यांत्यजंतमन्यां
श्वकोश्चिरग्रहत्यापासरं अशरण्यंत्रमन्नरण्यामेकरोदश्रुमुख्यादिव्याकरयाकन्ययासपरिहारयोपास्थयिषि
सामामंजलिकिशलयोत्तंसितेनमुखविलोलकुंतलेनमूर्ध्नाप्रणिपत्यमयासहचरद्रुमस्यकस्यापिमहतः प्रच्छायशीतलेत
लेनिषण्णाकासिवासुकुंतोस्यागत्वाकस्यहेतुरस्यमेप्रसीदसीतिसाभिलाषमाभाषितायाश्चाग्रेमधुवर्षमवर्षत् नाथनाथ
स्यरक्षणंमाणिभद्रस्यास्मिदुहितातारावलीनामासाहंकदाचिदगस्त्यपत्नींलोपामुद्रांनमस्कृत्योपावर्तमानामस्तयगिरः
परेतावासेवाराणस्यांकमपिदारकंरुदंतमद्राक्षं आदायचैनंतीव्रस्नेहाममपित्रोः संनिधमनेषं अनेषीच्चतातोममां

देवस्यालकेश्वरस्यास्थानी अथाहमाहूयाज्ञप्ताहरसखेनचालेचालेस्मिन्भवसेकीदृशइति औरसइवास्मिन्वत्सेवत्सलतेतिमयाविज्ञपितः ससमाह वराकीतितन्मूलांमहंतीकथामकरोत् तंचेतन्मयावगतम् एवंकिलशोनकः भृङ्गकः कामपालश्चाभिन्नः चबंधुमतीविनयवतीकांतिमतीयाभिन्ना देववतीयज्ञदासीसोमदेवीरत्नकेव हंसावलीशूरसेनासुलोचनाचानन्या नंदिनीरंगपताकाइंद्रत्येनाचापभूता याकिलशोनकायस्थायांचाग्निसाक्षिकमात्मसात्कृतागोपकन्यासंचकिलार्यदासीपुनश्चायतारावलीत्यभूवं बालकश्चकिलभृङ्गकावस्थोचर्य्यार्यदास्यवस्थायांमय्यभूत् अवर्द्धयतचविनयवत्यास्नेहवासनयातुतस्यांकांतिवत्यवस्थायामयोदभूदनेकमृत्युहस्तमुक्तोदेवान्मयोपलब्धः तमेकपिंगलादेशादूनेतपस्यतोराजहंसस्यदेयेवसुमत्येतत्सूनवेभाविचक्रवर्तिनोराजवाहनस्यपरिचर्यार्थंसमर्प्ययुरुभिरनुज्ञातास्तांतानियोगात्कृतांतमुखभक्षस्यतेपादपद्मशुश्रूषणार्थमागताऽस्मिनि तद्भुत्वातामनेकजन्मरमणीमसकृदाश्लिष्यहर्षाश्रुमुखोमुहुर्मुहुः सांतर्यित्वातत्प्रभावदर्शितेमहतिमंदिरेहर्निशंइंद्रदुर्लभान्भोगानन्वभूवंद्विचित्रणिदित्याद्यन्यतीत्यमत्तकाशिनींनामगादिषं प्रियेप्रत्यपकृत्यमत्प्राणद्रोहिणश्चंडसिंहस्यचेरनिर्यातनुस्करवमनुबुभूषाम्इति तयासस्मितमहिकांतकांतिमतीदर्शनायनयामित्वामितिस्थितेऽहंराज्ञेराज्ञोवासगृहमनीये ततस्तस्यचंडसिंहस्याशिरोभागवर्तिनीमसियष्टिमादायप्रबोध्यनंप्रस्फुरंतमब्रवं अयमस्मिभवज्जामाताभवदनुमत्याविनाकन्यकाभिमर्शंतिमपराधमनुकृत्याप्रमार्ष्टुमागतइति सोथभीतोमामभिप्रणम्याहमेवमूढोपराद्धः यःतवदुहितुः संसर्गानुयाहिणोग्रहस्तइयोत्कांतसीमास्वयमेवसमादिष्टवान् वधंतदाज्ञांकांतिमतीराज्यमिदममजीवितमव्ययप्रभृतिवदधीनमित्यवादीत् अथापरेयुःप्रकृतिमंडलंसंनिपात्यविधिवदात्मजायाःपाणिमयाहयत् अश्रावयच्चतनयावार्तांतारावलीकांतिमत्येः सोमदेवीनुलोचनेंद्रसेनाभ्यश्चपूर्वजातिरक्तांतंच इष्टमहमंघ्रिपदापदेशंयोवराज्यमनुभवन्विहरामिविलासिनीभिरिति सएवमादेशेपिजंतोपरिचयानुबंधीबंधुरेफः सर्वभूतानामलसकेनस्वर्गतेश्वशरेज्यायसिश्यालेचंडघोषनाम्निस्त्रीध्विप्रसंगात् त्यागेवक्षयक्षीणायु

षिपंचवर्षेसिंहघोषनामानंकुमारमभ्यषेचयत् अर्हयच्चविधिनेनंससाधुः तस्याश्चयोवनोन्मादिनः पेशून्यवादिनोदुर्मंत्रिणः कतिचिदासन्नतरंगभूताः तैः कित्वासावित्थमग्राह्यत प्रगृह्यैवस्वसातेऽमुनाभुजंगेनसंगृहीता पुनः सुप्तेमेराजनिग्रहर्तुमुद्यतासिरासीत् तेनास्मेतत्क्षणप्रचुंडेनभीत्यानुनीयप्रदत्ताकन्या तंचदेवज्येष्ठंचंडघोषंविषेणहत्वावात्सोयमर्थइतित्वमप्यपिप्रकृतिविश्रंभणायोपेक्षिताः क्षिणोतिपुरा